

HRVATSKA
REVIZORSKA
KOMORA

Stručno savjetovanje ovlaštenih revizora u organizaciji Hrvatske revizorske komore

za 2023. godinu

HRVATSKA
REVIZORSKA
KOMORA

Aktualnosti u provedbi SPNFT propisa

mr. sc. Slavica P. Blečić

Napomena

Sadržaj ovog prezentacijskog materijala je informativnog karaktera. Upotreba prezentacijskog materijala ne oslobađa korisnika od poduzimanja potrebnih mjera predostrožnosti prije njegove uporabe, odnosno ne oslobađa korisnika od obveze primjene izvornih zakonskih odredbi i pravila struke, s toga se Hrvatska revizorska komora i autor prezentacijskog materijala ne mogu smatrati odgovornima prilikom uporabe ili u vezi s uporabom sadržaja koji se nalazi u prezentacijskom materijalu.

Uporaba sadržaja i podataka iz ovog prezentacijskog materijala dopuštena je pod uvjetom navođenja izvora podataka, osim u slučajevima kada je naznačeno drugačije.

Sadržaj

UVODNE NAPOMENE

- 1. Peta procjena hrvatskog sustava SPNFT-a (ICRG proces)*
- 2. Izmjene i dopune Zakona o spnft (NN 151/2022)*
- 3. Područja i aktivnosti obveznika u kojima su potrebna poboljšanja provedbe spnft mjera (selektivno)*
- 4. Financiranje terorizma i obveze primjene međunarodnih mjera ograničavanja*

SPNFT OKVIR ZA USKLAĐENOST OBVEZNIKA

MEĐUNARODNA REGULATIVA I STANDARDI

- ✓ 40 Preporuka FATF-a (Rev. 2012., naknadne Revizije)
- ✓ EU Direktiva 2015/849 (IV.Direktiva) i
- ✓ EU Direktiva 2018/843 (V.Direktiva)
- ✓ EU Uredbe koje se izravno primjenjuju (npr. **Delegirana uredba Komisije (EU) o dopuni Direktive (EU) 2015/849 EU Parlamenta i Vijeća utvrđivanjem visokorizičnih trećih država sa strateškim nedostacima**)
- ✓ Dobra praksa:
- ✓ FATF RBA Smjernice i izvješća
- ✓ Smjernice EBE u financijskom sektoru, RTS i drugi RBA dokumenti, smjernice nadzornika

RH ZAKONODAVSTVO

- ✓ ZSPNFT (NN 108/17; 39/19; i **151/2022.**); Zakon o MMO (NN 138/2008, 41/2014, 36/2019)
- ✓ podzakonski akti ZSPNFT-a – pravilnici ministarstva financija (NN 1/19; 53/19; 11/23), za računovodstvene profesije relevantni:
 - Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (NN 1/19, 11/23),
 - Pravilnik o Registru stvarnih vlasnika (NN 53/19) i dr.
 - Odluka HNB-a, Pravilnik HANFE i Pravilnik ministra financija o čimbenicima rizika i primjeni mjera pojačane i pojednostavljene dubinske analize (primjena samo za financijski sektor- dobra praksa)
- ✓ Smjernice FI: Opće smjernice FI za provođenje ZSPNFT-a (siječanj 2020.)
- ✓ **NOVE SMJERNICE FINANCIJSKOG INSPEKTORATA :**
 - ❖ **Smjernice FI za provedbu mjera za sprječavanje FT (siječanj 2022.)**
 - ❖ **Smjernice FI za pomoć obveznicima pri izradi analize i procjene rizika cjelokupnog poslovanja (ožujak 2023.)**
- ✓ **NOVE SMJERNICE MVEP:** Smjernice za primjenu mjera ograničavanja raspolaganja imovinom temeljem Zakona o MMO (ožujak 2022.)

NOVI EUROPSKI PAKET PROPISA ZA SPNFT

Sadržaj: prijedlog za provedbu Akcijskoga plana

- ✓ 1. **Uredba** o sprječavanju uporabe financijskog sustava u svrhe pranja novca ili financiranja terorizma (Uredba kojom se utvrđuju jedinstvena pravila o SPNFT-u)
- ✓ 2. **Direktiva** o mehanizmima za prevenciju korištenja financijskoga sustava u svrhe PN ili FT (Šesta Direktiva za spnft koja nadopunjuje gornju Uredbu)
- ✓ 3. **Uredba** o uspostavi EU tijela za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (**AMLA**)
- ✓ 4. **Uredba** o informacijama koje prate prijenos sredstava i određene kriptovalue (preinaka Uredbe (EU) 2015/847 o proširenju zahtjeva sljedivosti na kriptovalue)

Sadržaj: AMLA, zadaće i ovlasti (ključno)

- ✓ Osnovat će se početkom 2023., izravni nadzor započet će početkom 2026.
- ✓ Tri glavne kategorije zadaća:
 - i. izravni nadzor odabranih obveznika iz financijskog sektora
 - ii. **neizravni nadzor obveznika iz nefinancijskog sektora (nadgledanjem nadzornih tijela)**
 - iii. mehanizam za koordinaciju i potporu financijsko obavještajnih jedinica (FIUs)
- ✓ Financirat će se dijelom iz proračuna EU-a, a dijelom naknadama obveznika

Sadržaj: zadaće AMLA u odnosu na nefinancijska nadzorna tijela (ključno)

- ✓ Vodi ažuran popis nefinancijskih nadzornih tijela u Uniji
- ✓ Koordinira nadzorne standarde i prakse u SPNFT području, na zahtjev pruža pomoć nefinancijskim nadzornicima
- ✓ Od nadzornih tijela u DNFBP sektoru može zahtijevati da istraže moguće povrede spnft obveza koje se primjenjuju na obveznike i razmotre uvođenje kazni ili korektivnih mjera za takve povrede
- ✓ Obavlja periodične provjere s ciljem osiguranja da sva nadzorna tijela u DNFBP sektoru imaju odgovarajuće resurse i ovlasti

RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE I SPNFT

Sadržaj: razlozi zbog kojih su računovodstvene profesije izložene rizicima od PN/FT

- ✓ (1) angažiranje računovodstvenih profesionalaca daje respektabilnost i izgled legitimnosti bilo kojoj aktivnosti koja će biti poduzeta
- ✓ (2) usluge koje računovođe, revizori i porezni savjetnici pružaju, kao npr. uspostava kompanija i trustova, upotreba računa klijenta, financijsko i porezno savjetovanje i druge, metode su koje kriminalci mogu koristiti za olakšanje pranja novca
- ✓ (3) računovođe u mnogim jurisdikcijama rukuju novcem klijenta, što znači da su u stanju oprati prljavi novac jednostavnim stavljanjem tog novca na svoj račun klijenta

Sadržaj: najveća ranjivost „professional accountant services” na PNFT (FATF)

- ✓ Financijsko i porezno savjetovanje
- ✓ Osnivanje društava i trustova
- ✓ Upravljanje trgovačkim društvima i trustovima
- ✓ Usluge nominee
- ✓ Kupovina ili prodaja imovine
- ✓ Obavljanje financijskih transakcija (npr. polaganje i podizanje gotovine, kupnja i prodaja dionica, izdavanje čekova i dr.)
- ✓ Uvođenje u financijske institucije

PROCJENA RIZIKA NA NADNACIONALNOJ I NACIONALNOJ RAZINI

Izvešća EU komisije o pn/ft rizicima

EU Komisija je provela tri nadnacionalne procjene rizika (NNPR) :

- ✓ 1. **Prvo Izvešće od 26. lipnja 2017. godine** o procjeni rizika od PN/FT koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične slabosti
- ✓ 2. **Drugo Izvešće od 24. srpnja 2019. godine** o procjeni rizika od PN/FT koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične slabosti
- ✓ 3. **Treće Izvešće od 27. listopada 2022.** o procjeni rizika od PN/FT koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične slabosti
- ✓ https://ec.europa.eu/info/files/supranational-risk-assessment-money-laundering-and-terrorist-financing-risks-affecting-union-annex_en

Nacionalna procjena rizika od pn/ft

❖ RH provela je dvije NPR:

- ✓ prva je usvojena u prosincu 2016.,
- ✓ a druga u lipnju 2020.

Napomena:

- ❖ U izradi je nova ažurirana NPR sukladno preporukama Moneyval-a (rok **siječanj 2024.**)

NADNACIONALNE PROCJENE RIZIKA (NNPR) SEKTOR/PROIZVOD	2017		2019		2022	
	<i>TF ostatak rizik</i>	<i>ML ostatak rizik</i>	<i>TF ostatak rizik (pomak)</i>	<i>ML ostatak rizik (pomak)</i>	<i>TF ostatak rizik (pomak)</i>	<i>ML preostali rizik (pomak)</i>
Nefinancijski sektor						
Osnivanje pravnih osoba i pravnih društava	3,20	4,00	3,20	4,00		
Poslovanje pravnih osoba i pravnih poslova	2,60	3,40	2,60	3,40		
Prestanak pravnih osoba i pravnih poslova	2,00	2,00	2,00	2,00		
Prethodna 3 retka ukinuta						
1. Zaklade					2,40	4,20
1. Nominirani					2,00	4,00
1. Tvrtke					2,50	4,00
1. Roba visoke vrijednosti – artefakti i antikviteti	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
1. Sredstva visoke vrijednosti – Plemeniti metali i drago kamenje	3,00	3,40	3,00	3,40	3,00	3,40
1. Sredstva visoke vrijednosti – osim plemenitih metala i kamenja	0,00	3,40	0,00	3,40	0,00	3,40
1. Kuriri u plemenitim metalima i kamenju	3,20	3,60	3,20	3,60	3,20	3,60
1. Investicijske nekretnine	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
1. Usluge računovođa, revizora, savjetnika i poreznih savjetnika	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40	3,00 (-0,40)
1. Pravne usluge javnih bilježnika i drugih neovisnih pravnih stručnjaka*(bilježnici)*	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40
					3,10	*3,10*

TREĆE IZVJEŠĆE EU KOMISIJE (NNPR) 2022.

RAZINE PRIJETNJE I RANJIVOSTI OD PN/FT

SEKTOR	IDENTIFICIRANI VISOKORIZIČNI PROIZVODI	PRIJETNJA		RANJIVOST	
		FT	PN	FT	PN
DNFBP	Usluge računovođa, revizora	S (3)	S (3)	S (3)	S (3)
	Usluge savjetnika i poreznih savjetnika	VS (4)	VS (4)	S (3)	S (3)

Skala ocjene:

VS- Very significant (Vrlo značajno - 4); S – Significant (Značajno -3); MS - moderately significant (Umjereno značajan - 2); LS - Lowly significant (malo značajan – 1)

TREĆE IZVJEŠĆE EU KOMISIJE (NNPR) 2022.

Skala ocjene RIZIKA

RIZIK	
1 – 1,5	Slabo značajan NISKO
1,6 – 2,5	Umjereno značajan MEDIUM
2,6 – 3,5	Značajan VISOKO
3,6 – 4	Vrlo značajno VRLO VISOKO

Razina rizika Savjetnika i Poreznih savjetnika

- ✓ razina prijetnje ocijenjena je vrlo značajnom (4), dok je
- ✓ razina ranjivosti ocijenjena značajnom (3)
- ✓ Procijenjena razina rizika VRLO VISOKA / VISOKA

Razina rizika Revizora i Računovođa:

- ✓ razina prijetnje ocijenjena je značajnom (3),
- ✓ a razina ranjivosti također je ocijenjena značajnom (3)
- ✓ Procijenjena razina rizika VISOKA

NACIONALNA PROCJENA RIZIKA (NPR) 2020.

NPR 2020. (ključni nalazi)

❖ Prijetnje od PN

- **Najveće** prijetnje od kaznenih djela utaje poreza, zlorabe opojnih droga, korupcije – česta, uz značajnu imovinsku korist
- **Srednja** prijetnja od kaznenih djela prijevare, povrede prava intelektualnog vlasništva, izbjegavanje carinskog nadzora, trgovanje i krijumčarenje ljudima, prostitucija, pronevjera i lihvarski ugovor

❖ Opća obilježja kaznenog djela PN

- često su počinjena u okviru zločinačkog udruženja
- prisutna međunarodna izloženost
- korist ostvaruju rezidenti, nezakonito stečeni prihod najčešće se koristi u RH

Ranjivost sektora **Revizora** na PN/FT je srednje niska, s koeficijentom rizičnosti 0,22

Ranjivost sektora na PN/FT	Naziv sektora	Ranjivost/ Rizik	Koeficijent ranjivosti
BANKARSKI SEKTOR - 0,50	Ovlašteni mjenjači	srednji	0,50
SEKTOR VRIJEDNOSNIH PAPIRA - 0,29	Društva za prijenos novca	srednji/visok	0,63
DNFBP SEKTOR – 0,47	Vanjske računovođe i porezni savjetnici	srednji	0,50
Skala ocjene ranjivosti: - niska (0.00 -0.20); - srednje niska (0.21 - 0.40) - srednja (0.41 -0.60) - srednje visoka (0.61 - 0.80) - visoka (0.81 -1.00).	Revizori	srednji/nizak	0,22

NACIONALNA PROCJENA RIZIKA (2020.)

Sadržaj: povećanje rizičnosti u sektoru profesionalnih računovođa

Sadržaj: povećanje rizičnosti u sektoru profesionalnih računovođa

- ✓ Nacionalnom procjenom rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH iz lipnja 2020. utvrđeno je da je u sektoru vanjskih računovođa došlo do povećanja rizika od pn/ft u odnosu na razinu koja je utvrđena NPR iz 2017. godine
- ✓ Razmatrane inherentne varijable se odnose na čimbenike koje upućuju na ranjivost od pn/ft kao što su veličina sektora, profil klijenata, korištenje gotovine u sektoru i dr.
- ✓ Veličina sektora profesionalnih računovođa je s obzirom na broj subjekata i procijenjene prihode, ocijenjena kao srednja, a profil klijenata isto tako procijenjen kao srednje rizičan

Sadržaj: ocjena rizika računovođa i poreznih savjetnika

Zaključak:

- ✓ Uzimajući u obzir i vrednujući navedene faktore prema NPR, inherentni rizik računovođa i poreznih savjetnika utvrđen je kao srednji rizik s ocjenom ranjivosti 0,55
- ✓ Nakon aplikacije kontrolnih mjera **konačni rizik** utvrđen je kao **srednji rizik** s ocjenom ranjivosti 0,50

NACIONALNA PROCJENA RIZIKA (2020.)

Sadržaj: faktori procjene ranjivosti od pn/ft u sektoru revizora

- ✔ Ne obavljaju transakcije za klijente
- ✔ Dobar zakonodavni okvir, nadzor, stručno usavršavanje
- ✔ Komora, a od 2018. godine ministarstvo financija, izdaje odobrenja za rad, vodi registar revizorskih društava i provodi nadzor i provjeru kvalitete rada ovlaštenih revizora i revizorskih društava
- ✔ Kodeks etike za profesionalne računovođe objavljen u svibnju 2020.
- ✔ Profesionalna skeptičnost
- ✔ **Ozbiljan nedostatak:** Sektor nema prijavljenih sumnjivih transakcija u razdoblju 2015.-2020.

Sadržaj: ocjena rizika revizora

Zaključak:

- ✔ Uzimajući u obzir i vrednujući navedene faktore NPR je ocijenila inherentni rizik revizorskih društava i samostalnih revizora kao **srednje nizak**, s ocjenom 0,33
- ✔ Nakon primjene kontrolnih mjera na postojeću rizičnost utvrđena je konačna ocjena kao **srednje nizak rizik (ML) s ocjenom 0,22**
- ✔ Sektor revizora ocijenjen srednje prema nižem riziku zbog postojanja dobrog zakonodavnog okvira, uspostavljenog nadzora, uvjeta za izdavanje odobrenja za rad koji uključuju položen revizorski ispit i dobar ugled, primjene profesionalnih i etičkih standarda

STATISTIKA SUPERVIZIJSKIH AKTIVNOSTI U SEKTORU RAČUNOVODSTVENIH PROFESIJA (2022.)

DNFBP sektor	Broj nadzora	Broj korektivnih mjera	Broj optužnih prijedloga	Broj sporazuma	Broj STR
Odvjetnici	19	17	0	0	7
Javni bilježnici	11	8	0	0	2
Revizori	6	5	1	1	0
Računovođe	37	27	0	8	8
Porezni savjetnici	3	4	0	0	0

SADRŽAJ

(1) PETA PROCJENA HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a OD STRANE MONEYVALA (2021.)

❖ PREDMET PROCJENE

1. PROCJENA UČINKOVITOSTI U ODNOSU NA NEPOSREDNE CILJEVE (11 CILJEVA)
2. IO.4- UČINKOVITOST PROVEDBE MJERA **OD STRANE OBVEZNIKA** U SKLADU S PROCJENOM RIZIKA I PRIJAVLJIVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA UREDU
3. KLJUČNI NALAZI ZA OBVEZNIKE
4. SPECIFIČNE PREPORUKE ZA RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE (licenciranje, registracija)

PETA PROCJENA HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a (2021.)

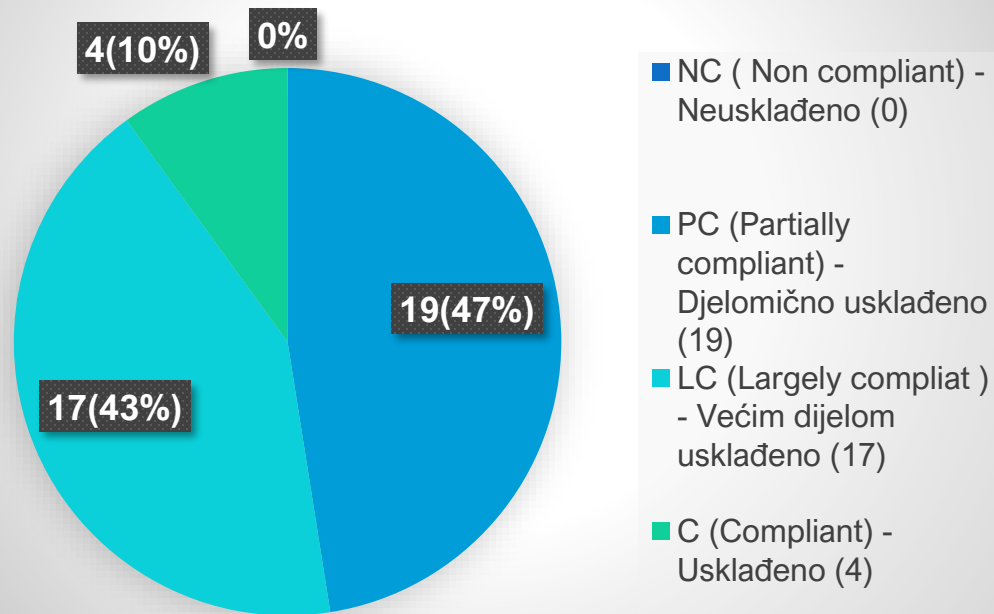
Sadržaj: Predmet procjene Moneyval-a

- **(1) Tehnička usklađenost nacionalnog zakonodavstva s 40. Preporuka FATF-a (Tehnički upitnik)** Ocjene odražavaju mjeru u kojoj je država implementirala tehničke zahtjeve FATF preporuka
- **(2) Učinkovitost sustava SPNFT-a u pogledu ispunjenja 11 neposrednih ciljeva** prema Metodologiji za procjenu usklađenosti sa 40. Preporuka FATF-a (Upitnik za efikasnost i posjet evaluatora)
 - Izvješće evaluatora usvojeno u prosincu 2021. na 62. plenarnoj sjednici Moneyvala i objavljeno na web stranici Moneyvala, poveznica: <https://www.coe.int/en/web/moneyval/jurisdictions/croatia>
 - Hrvatska je slijedom nalaza evaluatora upućena u **ICRG** proceduru (*International Co-operation Review Group*) odnosno postupak pojačanog praćenja. Tijekom 2022. i 2023. godine RH je nastojala ispuniti preporuke iz Izvješća. Moneyval kontinuirano analizira napredak u rješavanju tehničke usklađenosti

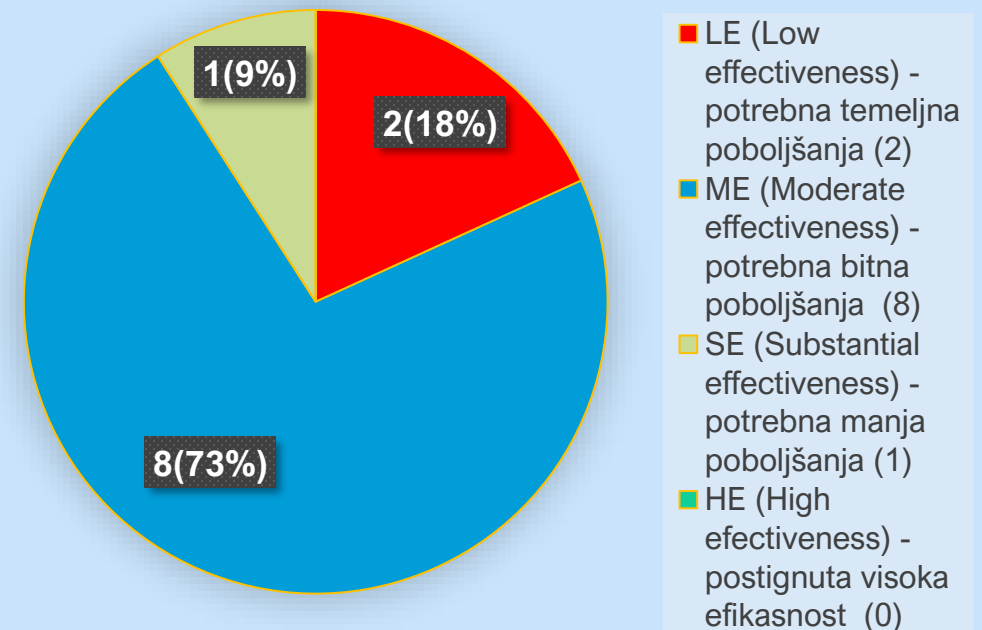

PETA PROCJENA HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a (2021.)

OCJENE TEHNIČKE USKLAĐENOSTI U ODNOSU NA 40 PREPORUKA FATF-a

OCJENE UČINKOVITOSTI SUSTAVA U ODNOSU NA 11 NEPOSREDNIH CILJEVA

TEHNIČKA USKLAĐENOST HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a (Ocjene)

R.1 – Procjena rizika i primjena pristupa utemeljenog na riziku	R.2 – Nacionalna suradnja i koordinacija	R.3 – KD Pranje novca	R.4 – Konfiskacija i privremene mjere	R.5 – KD Financiranje terorizma	R.6 – Ciljane financijske sankcije u odnosu na terorizam i FT
PC	PC	LC	LC	LC	PC
R.7- Ciljane financijske sankcije u odnosu na proliferaciju	R.8 – Neprofitne organizacije	R.9 – Zakoni o poslovnoj tajni financijskih institucija	R.10 – Dubinska analiza	R.11 – Vođenje evidencija	R.12 – Politički izložene osobe
PC	PC	C	PC	LC	LC
R.13 – Korespondentno bankarstvo	R.14 – Usluge prijenosa i doznake novca	R.15 – Nove tehnologije	R.16 – Bezgotovinski prijenosi	R.17 – Oslanjanje na treće strane	R.18 – Unutarnje kontrole, inozemne podružnice i društva kćeri
PC	LC	PC	LC	PC	PC
R.19 – Visokorizične države	R.20 – Prijava sumnjivih transakcija	R.21 – Povjerljive informacije i otkrivanje istih	R.22 - DNFBPs: Dubinska analiza	R.23 – DNFBPs: Ostale mjere	R.24 – Transparentnost i stvarno vlasništvo pravnih osoba
LC	LC	LC	PC	PC	PC
R.25 – Transparentnost i stvarno vlasništvo pravnih aranžmana	R.26 – Regulacija i nadzor financijskih institucija	R.27 – Ovlaсти nadzornih tijela	R.28 – Regulacija i nadzor DNFBPs	R.29 – Financijsko - obavještajne jedinice	R.30 – Odgovornosti tijela kaznenog progona
LC	LC	LC	LC	C	C
R.31 – Ovlaсти tijela kaznenog progona	R.32 – Prijenos gotovine	R.33 - Statistika	R.34 – Smjernice i povratne informacije	R.35 - Sankcije	R.36 – Međunarodni instrumenti
LC	PC	PC	C	PC	PC
R.37 – Međunarodna pravna pomoć	R.38 – Međunarodna pravna pomoć: zamrzavanje i konfiskacija	R.39 – Izručenje	R.40 – Ostali oblici međunarodne suradnje	POTREBNA POBOLJŠANJA OCJENA: PREPORUKE 6 (CFS) I 10 (CDD) TRAŽE ZAKONSKE IZMJENE 21+ PREPORUKA TREBA BITI LC ILI C „BIG 6” PREPORUKA (3,5,6,10,11,20) TREBAJU BITI LC ILI C	
LC	PC	LC	PC		

UČINKOVITOST HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a (Ocjene)

IO.1 – Nacionalna procjena rizika	IO.2 – Međunarodna suradnja	IO.3 – Nadzorna tijela	IO.4 – Preventivne mjere	IO.5 – Pravne osobe i pravni aranžmani	IO.6 – Financijsko-obavještajni podatci
Moderate	Substantial	Moderate	Moderate	Moderate	Moderate
IO.7 – Istrage KD PN i podizanje optužnica	IO.8 – Oduzimanje imovinske koristi stečene KD	IO.9 – Istraga KD FT i podizanje optužnica	IO.10 – Preventivne mjere za FT / zamrzavanje imovine terorista i primjena MMO)	IO.11 – Sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje (MMO)	POTREBNA POBOLJŠANJA U SVIM NEPOSREDNIM CILJEVIMA(IO) KOJI SU OCIJENJENI KAO LE ILI ME (SVI OSIM IO.2)
Low	Moderate	Moderate	Low	Moderate	

ICRG PROCEDURA (HODOGRAM AKTIVNOSTI)

**ICRG
PROCEDURA**
veljača 2022. -
veljača 2023.

- RH je slijedom nalaza evaluatora upućena u **ICRG proceduru** (International Co-operation Review Group), koja joj ostavlja jednogodišnje razdoblje za postizanje napretka (između dva proljetna zasjedanja FATF-a)
- RH trebala otkloniti nedostatke utvrđene u Izvješću i ispuniti dane preporuke kako bi izbjegla stavljanje na tzv. "sivu" Listu FATF-a (popis država sa strateškim nedostacima)

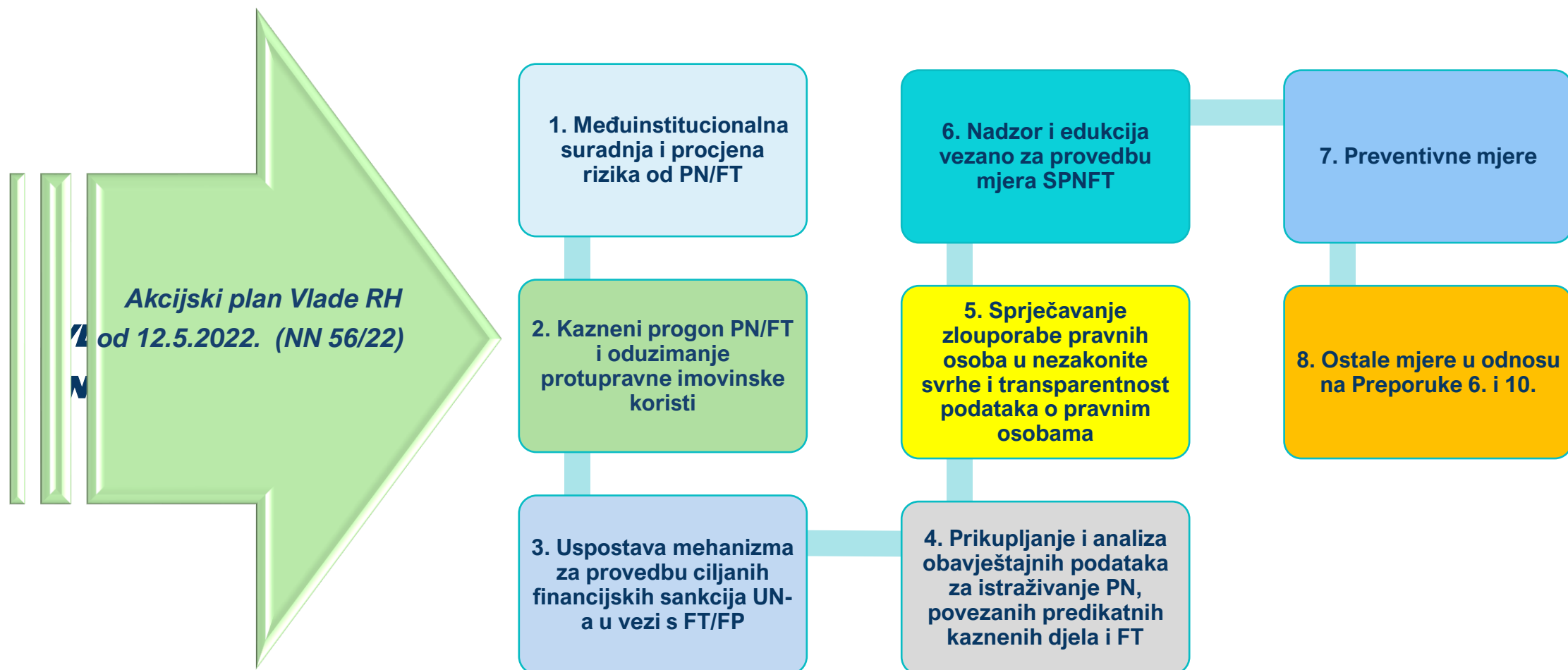
**AKCIJSKI
PLAN VLADE**
12. svibanj
2022.

- Vlada RH je donijela **Akcijski plan** za otklanjanje nedostataka i daljnje jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava SPNFT-a (NN broj 56/2022)
- Plan sadrži niz mjera

**USVAJANJE
IZVJEŠĆA**
ožujak-lipanj
2023

- RH je predstavila mjere koje je ispunila tijekom proteklog jednogodišnjeg razdoblja i nastojala pokazati odgovarajući stupanj napretka
- 4.veljače 2022. usvojeno **izvješće o procjeni u post-promatranom razdoblju (nedovoljan napredak)**
- **RH uvrštena na tzv. „sivu” Listu FATF-a 23.6.2023.**
- U planu donošenje novog Akcijskog plana Vlade RH

MJERE AKCIJSKOG PLANA VLADE RH ZA JAČANJE UČINKOVITOSTI HRVATSKOG SUSTAVA SPNFT-a (NN 56/22)

JURISDIKCIJE POD POJAČANIM PRAĆENJEM („siva lista”) JAVNA IZJAVA FATF- a (23.6.2023.)

FATF
Javna
izjava
23.6.20
23.

1. *Javnom Izjavom utvrđuju se zemlje (jurisdikcije) koje aktivno surađuju s FATF-om na rješavanju strateških nedostataka u svojim nacionalnim režimima borbe protiv PN, FT i FP*

Javnom Izjavom FATF-a od 23.6.2023. nove jurisdikcije koje podliježu pojačanom praćenju su Kamerun, Hrvatska i Vijetnam

3. *Stavljanje pod pojačani nadzor znači da se Hrvatska obvezala u dogovorenim rokovima riješiti utvrđene strateške nedostatke i izvješćivati o postignutom napretku*

4. *FATF poziva Hrvatsku da dovrši svoj Akcijski plan žurno i u dogovorenim rokovima*

5. *FATF ne poziva druge zemlje na primjenu mjera pojačane CDD u odnosu na Hrvatsku*

- ❖ FATF konstatira da je od prosinca 2021. HRVATSKA ostvarila napredak u pogledu slijedećih preporučenih mjera :
 - poboljšanja sustava licenciranja/praćenja VASP-ova
 - jačanjem i provedbom učinkovitijih sankcija u nadzornim aktivnostima
 - poboljšanje provedbe preventivnih mjera za visokorizične sektore
- ❖ FATF traži od Hrvatske provedbu Akcijskog plana FATF-a (slijedeći slide)
- ❖ U planu Vlade RH je donošenje novog Akcijskog plana za provedbu preporučenih aktivnosti FATF-a

AKCIJSKI PLAN FATF- a RADI OTKLANJANJA STRATEŠKIH NEDOSTATAKA RH SUSTAVA SPNFT-a (23.6.2023.)

1. *Dovršetak Nacionalne procjene rizika od PN/FT povezanog sa zluporabom pravnih osoba i pravnih aranžmana te upotrebom gotovine u sektoru nekretnina*

2. *Povećanje ljudskih resursa Ureda i poboljšanje analitičkih sposobnosti*

3. *Nastavak poboljšavanja otkrivanja, istrage i kaznenog progona različitih vrsta PN, uključujući PN koji uključuje strana predikatna djela i zluporabu pravnih osoba*

4. *Dokazivanje kontinuiranog povećanja primjene privremenih mjera u osiguravanju izravne/neizravne imovinske koristi, kao i inozemnih prihoda koji podliježu oduzimanju*

5. *Dokazivanje sposobnosti sustavnog otkrivanja i, prema potrebi, istraživanja FT u skladu s njegovim profilom rizičnosti*

6. *Uspostava nacionalnog okvira za provedbu CFS UN-a za FT i FP i pružanje smjernica te provedba informiranja i educiranja izvještajnih subjekata*

7. *Utvrđivanje podskupa nevladinih organizacija koje su najosjetljivije na zluporabu u svrhe FT i pružanje ciljanog informiranja nevladinih organizacija i donatorske zajednice o mogućim ranjivostima NGO u svrhe FT*

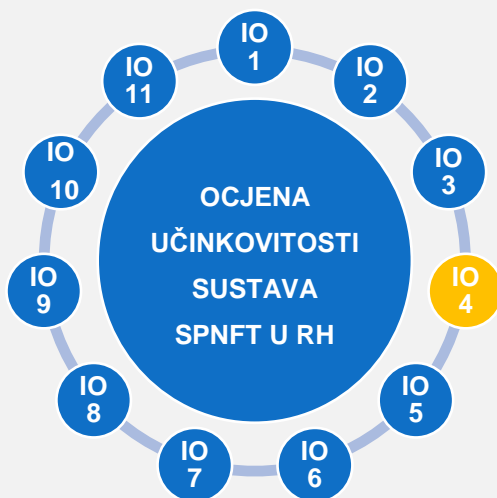
- ❖ *U izradi je novi Akcijski plan Vlade RH za provedbu preporučenih aktivnosti FATF-a*
- ❖ *Hrvatska nastavlja surađivati s FATF-om i Moneyval-om i izvješćivati o postignutom napretku u rješavanju nedostataka u svome SPNFT sustavu*

FATF 23.6.2023.

AKCIJSKI PLAN za RH

NEPOSREDNI CILJ IO.4 – OBVEZNICI I MJERE PREVENCIJE

IO.4 UČINKOVITOST PROVEDBE SPNFT MJERA OD STRANE OBVEZNIKA

• PROCJENJUJE SE

- ✓ Razumijevanje rizika od PNFT
- ✓ Otklanjanje identificiranih rizika
- ✓ Dubinska analiza, odbijanje poslovnog odnosa/transakcije
- ✓ Pojačane mjere dubinske analize
- ✓ Prijava sumnjivih transakcija Uredu za spn
- ✓ Unutarnje kontrole

• OBILJEŽJE UČINKOVITOG SUSTAVA ZA OTKRIVANJE I SPRJEČAVANJE PN/FT

- ✓ Obveznici razumiju prirodu i opseg svoje izloženosti riziku od pn/ft
- ✓ Obveznici razvijaju strategiju i provode mjere SPNFT-a i unutarnje kontrole kako bi:
 - (1) učinkovito otklonili identificirane rizike
 - (2) provodili prikladne mjere dubinske analize (ID, BO), uključujući stalno praćenje poslovnog odnosa
 - (3) prijavili sumnjive transakcije
 - (4) bili usklađeni sa ostalim spnft zahtjevima

IO.4. KLJUČNI NALAZI MONEYVAL-a KOJI SE ODNOSU NA OBVEZNIKE DNFBP SEKTORA

RAZUMIJEVANJE RIZIKA OD PN/FT I PRIMJENA MJERA UMANJENJA RIZIKA

Nalaz

1. ograničeno razumijevanje rizika PN u pojedinim sektorima,
2. nerazumijevanje rizika FT u svim sektorima (osim u bankarskom i MVTSS sektoru),
3. primjena mjera za ublažavanje rizika u pojedinim sektorima se oslanja na kriterije koje su postavili nadzorna tijela i primjenjuje se bez uvažavanja specifičnih rizika pojedinih obveznika

PROCJENA RIZIKA I PRIMJENA MJERA DUBINSKE ANALIZE STRANKE

Nalaz

1. neadekvatna primjena mjera za identifikaciju i verifikaciju stvarnog vlasnika pravnih osoba, a posebno kada su u pitanju **složene vlasničke strukture**, u svim sektorima,
2. opseg primjene mjera dubinske analize stranke i stalno praćenje poslovnog odnosa **nije uvijek utemeljeno na profilu rizika stranke**

PRIMJENA MJERA POJAČANE DUBINSKE ANALIZE STRANKE

Nalaz

1. primjena mjera EDD nije uvijek proporcionalna razini uočenih rizika PN/FT,
2. utvrđivanje PEP izloženosti pretjerano se oslanja na **izjave**, uz minimalnu provjeru informacija, **nerazumijevanje pojmova** izvora imovine i izvora sredstava;
3. procjene rizika novih tehnologija i proizvoda u pojedinim sektorima **ne provodi se prije uvođenja**

PRIJAVA GOTOVINSKIH I SUMNJIVIH TRANSAKCIJA

Nalaz

1. pojedini sektori imaju nisku razinu **prijavlivanja sumnjivih transakcija (STR) i prijavljivanje nije razmjerno** rizicima PN/FT (ovlašteni mjenjači, igre na sreću, DNFBP- javni bilježnici, nekretnine, računovođe, **revizori**);
2. obveznici DNFBP sektora i nebankarski obveznici iz financijskog sektora **nemaju jasno razumijevanje** obveze podnošenja STR za **pokušane transakcije/posl.odnose**;
3. Prijavlivanje STR **nakon izvršenja transakcije** (prijenosnici novca i ovlašteni mjenjači), umjesto prije

IO.4. KLJUČNE PREPORUKE MONEYVAL-a KOJE SE ODNOSI NA OBVEZNIKE DNFBP SEKTORA

RAZUMIJEVANJE RIZIKA OD PN/FT I PRIMJENA MJERA UMANJENJA RIZIKA

Preporuke

- 1. produbiti razumijevanje** rizika od PN i razviti razumijevanje rizika od FT,
- 2. unaprijediti procjenu** rizika cjelokupnog poslovanja koja se temelji na vrsti aktivnosti, strukturi klijenata, geografiji i kanalima isporuke i
- 3. osmisliti specifične** i adekvatne mjere za ublažavanje rizika (uključujući i stupanj CDD) koje su primjerene utvrđenim rizicima, posebno od FT, uključujući i kroz primjenu odgovarajućih smjernica i edukacije

PROCJENA RIZIKA I PRIMJENA MJERA DUBINSKE ANALIZE STRANKE

Preporuke

- 1. unaprijediti primjenu** mjera dubinske analize, uključujući identifikaciju i verifikaciju klijenata, i kontinuirane zahtjeve dubinske analize, koja se temelji na dinamičnom profilu rizika klijenta
- 2. posvetiti posebnu pažnju** utvrđivanju stvarnog vlasnika kompleksnih vlasničkih struktura

PRIMJENA MJERA POJAČANE DUBINSKE ANALIZE STRANKE

Preporuke

- 1. unaprijediti primjenu** mjera pojačane CDD za:
 - a) identifikaciju i verifikaciju **PEPs**, uključujući izvore imovine i sredstava,
 - b) provođenje procjene rizika od PN i FT **novih tehnologija** prije njihove primjene

PRIJAVA GOTOVINSKIH I SUMNJIVIH TRANSAKCIJA

Preporuke

- 1. unaprijediti primjenu** mjera pojačane CDD za:
 - a) identifikaciju i verifikaciju PEPs, uključujući izvore imovine i sredstava,
 - b) b) provođenje procjene rizika od PN i FT novih tehnologija prije njihove primjene;
- 2. osnažiti razumijevanje prijave** gotovinskih i **sumnjivih transakcija** kroz edukacije, smjernice i kontinuirane povratne informacije
- 3. Fokus na broju prijava**, uključivo pojašnjenje oko limita za prijavu, povezivanje STR (obavijest Uredu o sumnj. tran.) sa PNFT rizicima, osobito u sektorima koji imaju slabiju efikasnost;
- 4. osnažiti razumijevanje** obveze prijave pokušanih transakcija sa sumnjom u PNFT,
- 5. osnažiti razumijevanje** obveze **slanja prijave STR prije** izvršenja transakcije

KLJUČNI ZAHTJEVI SPRJEČAVANJA FINANCIRANJA TERORIZMA I FINANCIRANJA PROLIFERACIJE

METODOLOGIJA FATF-a

- ✓ NR 9. – *Prekršaji financiranja terorista i aktivnosti se istražuju i osobe koje financiraju terorizam se procesuiraju te su podložne efikasnim, primjerenim i odvraćajućim sankcijama*
- ✓ NR 10. – *Teroristi, terorističke organizacije i financijeri terorista spriječeni su u prikupljanju, prijenosu i korištenju sredstava te u zloupotrebi sektora neprofitnih organizacija*
- ✓ NR 11. – *Osobe i entiteti uključeni u proliferaciju oružja za masovno uništenje su spriječeni u prikupljanju, prijenosu i korištenju sredstava, sukladno relevantnim rezolucijama VS UN-a*

PROCJENA RAZUMIJEVANJA I USKLAĐENOSTI OBVEZNIKA SA ZAHTJEVIMA SPRJEČAVANJA FT I FP

- ✓ Osnovno pitanje u odnosu na obveznike:

U kojoj mjeri obveznici razumiju i provode svoje obveze vezane za sprječavanje financiranja terorizma i proliferacije (indikatori, prijava STR) i provedbu ciljanih financijskih sankcija u odnosu na sprječavanje financiranja terorizma i financiranja proliferacije (provedba CFS)?

KLJUČNI NALAZI KOJE SE ODNOSE NA CILJANE FINACIJSKE SANKCIJE UN ZA FT I FP

PROCJENA **NACIONALNOG OKVIRA** ZA IMPLEMENTACIJU I PROVEDBU CILJANIH FINACIJSKIH SANKCIJA (CFS)

Nalaz (potrebna izmjena ZMMO)

- ✔ **Nije uspostavljen** nacionalni okvir za provedbu CFS VSUN-a u vezi s FT i FP *bez odgode*
- ✔ **Nisu uspostavljeni** formalni mehanizmi i detaljne procedure vezano za:
 - predlaganje imenovanja odborima VSUN-a vezano za rezolucije 1267/1989 i 1988;
 - predlaganje nacionalnih imenovanja prema rezoluciji VSUN 1373;
 - institute brisanja osoba s popisa i odmrzavanje imovine te zaštite prava sankcioniranih osoba
- ✔ **Nije uspostavljen** jasan mehanizam i kanal za komunikaciju o imenovanju novih osoba i entiteta i daljnjim izmjenama CFS UN-a u vezi s FT i FP
- ✔ **Nije dizajniran obrazac** za izvješćivanje MVEP o zamrznutoj imovini ili poduzetim radnjama u odnosu na propisane zabrane prema rezolucijama VSUN, uključujući i pokušane transakcije
- ✔ **Nije određena** kontaktna točka - primatelj obrazaca

PROCJENA RAZUMIJEVANJA I USKLAĐENOSTI **OBVEZNIKA** SA ZAHTJEVIMA CFS(FI, DNFBP, VASP)

Nalaz

- ✔ Svi obveznici nisu demonstrirali ujednačeno i dostatno razumijevanje ove problematike i to:
- ✔ **Banke** i drugi financijski obveznici koji su članovi većih financijskih grupacija pokazali su **dostatno razumijevanje zahtjeva** za provedbu CFS VSUN u vezi s FT i FP
- ✔ Obveznici iz **DNFBP sektora** (računovođe, **revizori**, porezni savjetnici, odvjetnici, agenti za nekretnine) i pojedine male FI (ovlašteni mjenjači, IP, IEN, kockarnice) **nisu pokazali opsežnije razumijevanje** zahtjeva za provedbu CFS UN-a za FT i FP
- ✔ **DNFBP** obveznici i male FI uglavnom se oslanjaju na **ručne provjere**, dok veće FI i VASP-ovi koriste sofisticirane alate za pravovremeno ažuriranje popisa sankcioniranih osoba i entiteta i učinkovito otkrivanje podudaranja
- ✔ **Potrebno intenziviranje nadzora**, usmjerenost na sektore slabijeg učinka

SPECIFIČNE PREPORUKE KOJE SE ODOSE NA LICENCIRANJE/ REGISTRACIJU OBVEZNIKA DNFBP-a

Sadržaj: preporuke za IO.3

- ✓ Hrvatska treba implementirati odgovarajuće licenciranje ili registracijski postupak za VASPs, **vesti mehanizam za pravodobnu identifikaciju računovođa**, pružatelja usluga društvu i trustu, trgovaca metalima i dragim kamenjem, i implementirati konzistentne fit&proper kontole (prikladnost i podobnost) za ulazak na tržište i on-going djelovanje za ove obveznike
- ✓ Ostala tijela za licenciranje i registraciju (op. uključujući komore) trebaju uvesti efektivne mjere za preveniranje kriminalaca i njihovih suradnika kao stvarnih vlasnika ili osoba koje imaju značajan ili kontrolni interes ili drže upravljačke funkcije, prilikom davanja ili povlačenja ovlaštenja
- ✓ Svi autoriteti s odgovornostima za licenciranje ili registraciju (uključujući komore) trebaju implementirati učinkovite alate za identifikaciju neautoriziranih (neovlaštenih) tvrtki i pojedinaca koji nude (ili reklamiraju) regulirane aktivnosti za koje je potrebno ishoditi licencu ili registraciju i poduzeti sistemsko praćenje tržišta

Izmjene ZSPNFT-a (ispunjavanje preporuka)

- ✓ Preporučene aktivnosti iz Izvješća Moneyvala nisu u cijelosti provedene kroz ZID ZSPNFT:
- ❖ **vanjski računovođe i dalje nisu obuhvaćeni registracijskim mehanizmom** (op. isto moguće provesti i kroz izmjene Zakona o računovodstvu),
- ❖ **nije propisana zabrana obavljanja djelatnosti** za obveznike koji se pravovremeno ne registriraju ili izgube uvjet prikladnosti temeljem fit&proper provjere (op. osim za pružatelje usluga povezanih s virtualnom imovinom)
- ❖ **nisu propisane mjere i tijelo nadležno za uklanjanje loših aktera s tržišta** (op. propisane su novčane sankcije i brisanje iz Registra koje vodi Ministarstvo financija)

SADRŽAJ

(2) AKTUALNE IZMJENE ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FT (NN 151/2022)

- ❖ **GLAVNI RAZLOZI I CILJEVI IZMJENA ZAKONA**
- ❖ **VAŽNIJE PROMJENE ZA SEKTOR REVIZORA**

Sadržaj: razlozi i ciljevi ZID ZSPNFT

- **Glavni razlozi**
 - **otklanjanje utvrđenih nedostataka i manjkavosti u zakonodavnom okviru** u odnosu na Preporuke FATF-a i/ili nedovoljno precizne odredbe, kojima se ispunjavaju preporučene mjere Moneyvala iz Izvješća o 5. krugu evaluacije RH i provodi Akcijski plan Vlade RH od 12.5.2022. (NN 56/2022)
 - **promjena valute i/ili vrijednosti novčanih pragova i novčanih kazni zbog uvođenja eura** kao službene valute u Republici Hrvatskoj, a odnose se na:
 - prag za obavještanje Ureda za spn o gotovinskim transakcijama
 - pragove relevantne za obavljanje mjera dubinske analize
 - prag propisan za prikupljanje podataka o izvoru sredstava kod gotovinske uplate ili mjenjačkoga posla
 - prag ograničenja gotovinske naplate u poslovanju poslovnih subjekata
 - novčane kazne
- **Glavni cilj: daljnje jačanje učinkovitosti** hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: obveznici primjene spnft mjera

(članak 9.)

Preciznije se definiraju pojedine kategorije obveznika i njihovi poslovi koji podliježu mjerama spnft-a, između ostalih

- vanjski računovođe
(1+2+3)

(1) čl.9.st.2. točka 18. podtočka a) ZSPNFT-a

Obveznici provedbe mjera i radnji spnft-a iz stavka 1. ovoga članka jesu pravne i fizičke osobe u obavljanju profesionalnih djelatnosti:
a) revizorsko društvo, samostalni revizor, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo te sve ostale osobe koje se obvežu da će izravno ili pomoću drugih osoba s kojima su te ostale osobe povezane pružati materijalnu pomoć, potporu ili savjete o poreznim pitanjima kao glavnu poslovnu djelatnost ili profesionalnu aktivnost (op. **kada pružaju usluge revizije, poreznog savjetovanja i računovodstvene usluge**),

(2) čl.9.st.2. točka 18. podtočka c) ZSPNFT-a

c) vanjski računovođa (i porezni savjetnik, revizor???) u obavljanju računovodstvenih poslova za druge pravne ili fizičke osobe te ako sudjeluje, bilo da djeluje u ime svoje stranke bilo za svoju stranku, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pruža pomoć u planiranju ili provođenju transakcije za svoju stranku u vezi s:

- (i) kupnjom ili prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata
- (ii) upravljanjem novčanim sredstvima, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom u vlasništvu stranke
- (iii) otvaranjem i upravljanjem bankovnim računima, štednim ulozima ili računima za poslovanje s financijskim instrumentima
- (iv) prikupljanjem sredstava potrebnih za osnivanje, poslovanje ili upravljanje trgovačkim društvima,
- (v) osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem trustovima, trgovačkim društvima, zakladama ili sličnim pravnim uređenjima
- (vi) pružanjem usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima iz točke 17.podtočke f) ovoga stavka

(3) čl.9.stavak 2. točka 17. podtočka f) ZSPNFT-a

vanjske računovođe (i revizor i porezni savjetnik???) obveznici su i onda kad se kao pravne i fizičke osobe bave djelatnošću pružanja usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima što uključuje:

- a) osnivanje trgovačkih društava i drugih pravnih osoba;
- b) obavljanje funkcije (**i dodatno "ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju"???**) direktora, tajnika, partnera ili sličnoga položaja u odnosu na druge pravne osobe;
- c) pružanje usluga registriranog sjedišta, pružanje poslovne, korespondentne ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkomu društvu, (op. **ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili pravnom uređenju???**);
- d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj trusta (**ili drugog sličnog pravnog uređenja???**);
- e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnog dioničara u ime druge osobe

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: režim registracije obveznika iz DNFBP sektora (članak 9.e)

- Za svrhe provedbe spnft nadzora i sprječavanja kriminalaca i njihovih suradnika da drže značajan kontrolni interes i upravljačke pozicije kod obveznika u DNFBP sektoru, propisuje se obveza podnošenja zahtjeva za **upis u registar pružatelja usluga** (registracija) i fit& provjere pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti:
 - ❖ (1) pružanja usluga povezanih s virtualnom imovinom
 - ❖ **(2) pružanja usluga povezanih s trustovima i trgovačkim društvima**
 - ❖ (3) prometa plemenitih metala i dragog kamenja
- Registracijski postupak i Registar pružatelja usluga za obveznike pod točkama 2.) i 3.) vodi Ministarstvo financija, a HANFA za obveznike iz točke 1.) koji su pružatelji usluga povezanih s virtualnom imovinom.

IZUZEĆE OD OBVEZE UPISA U REGISTAR

Obvezi registracije i upisa u Registar Ministarstva financija **ne podliježu** obveznici iz samostalnih profesija:

- odvjetnici i odvjetnička društva,
- **samostalni revizori i revizorska društva,**
- vanjski računovođe te porezni savjetnici,

neovisno o tome što u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti **moгу pružati usluge povezane s trustovima ili trgovačkim društvima**

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: dobar ugled i fit & proper provjere obveznika iz DNFBP sektora (članak 9.e)

- ✓ Režim registracije uključuje provjeru dobrog ugleda i dosljednog nadzora ulaska/izlaska na tržište kako bi se spriječio ulazak kriminalaca i njihovih suradnika na tržište.
- ✓ Dobar ugled utvrđivat će se u odnosu na fizičke osobe - stvarne vlasnike i članove uprave pravne osobe odnosno vlasnike obrta, i njihove suradnike te članove nadzornog odbora ili upravnog odbora gdje je to primjenjivo.
- ✓ **Dobar ugled** ima fizička osoba u odnosu na koju ne postoje okolnosti koje dovode u sumnju dobar ugled te koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - da se protiv nje **ne vodi kazneni postupak odnosno da nije osuđivana** ni za jedno od kaznenih djela navedenih u članku 9.e Zakona
 - da se protiv nje ne vodi kazneni postupak odnosno da nije osuđivana ni za jedno od kaznenih djela iz zakona drugih država članica i trećih država koja po svom opisu odgovaraju kaznenim djelima iz točke 1.
 - koja **nije kao zakonski zastupnik teže ili sustavno povrijedila odredbe ovoga Zakona** i propise donesene na temelju ovoga Zakona
 - koja **nije suradnik** osobe osuđene za kazneno djelo PN ili FT.

Suradnik osobe osuđene za kazneno djelo PN i/ili FT je svaka fizička osoba koja je:

- ❖ član uprave ili nadzornog odbora u pravnom subjektu ili stvarni vlasnik pravne osobe osuđene za kazneno djelo PN/ FT
- ❖ stvarni vlasnik pravnog subjekta u kojem je osoba osuđena za kazneno djelo PN i/ili FT, član uprave ili nadzornog odbora, ili
- ❖ s osobom osuđenom za kazneno djelo PN i/ili FT, ima zajedničko stvarno vlasništvo nad pravim subjektom.

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: RBA pristup procjeni rizika pojedinog poslovnog odnosa ili povremene transakcije (članak 14.)

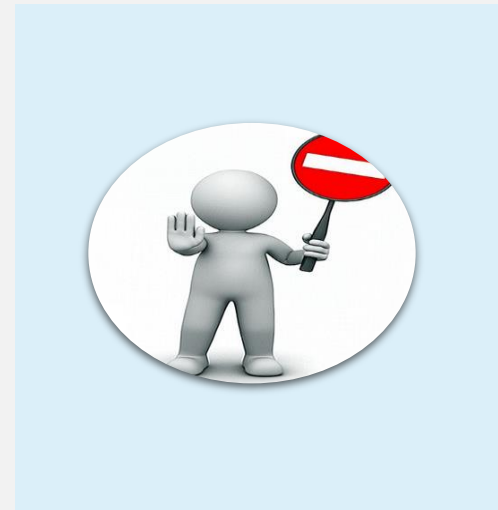
- ❖ Obveznik **može** primijeniti mjere pojednostavljene dubinske analize stranke u odnosu na pojedinačni poslovni odnos ili povremenu transakciju za koju obveznik procijeni da predstavlja nizak rizik, prilikom čega je dužan **uzeti u obzir rezultate Nacionalne procjene rizika od PN/FT**
- ❖ Obveznik je dužan primijeniti mjere **pojačane dubinske analize** u odnosu na pojedinačni poslovni ili povremenu transakciju za koju je Zakonom ili Nacionalnom procjenom rizika utvrđen **viši rizik**, a ne isključivo visoki rizik (kao do sada)
- ❖ Postupak procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma obveznici su dužni provoditi u skladu s pravilnicima i odlukama nadležnih nadzornih tijela.

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: mjere dubinske analize stranke (članak 15.)

- ❖ Ispravljaju se dosadašnji nedostaci Zakona u pogledu definiranja treće mjere dubinske analize stranke – osim što ima obvezu prikupljanja relevantnih podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa i drugih podataka propisanih Zakonom, obveznik **mora temeljem istih razumjeti namjenu i predviđenu prirodu poslovnog odnosa** (što to znači? zašto je to važno??)
- ❖ Dodatno se propisuje obveza kojom je obveznik prilikom provedbe mjera dubinske analize dužan utvrditi i provjeriti identitet ne samo osobe koja tvrdi da djeluje u ime stranke nego i osobe **koja djeluje u ime stranke** te provjeriti je li ta osoba za to i ovlaštena.

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: utvrđivanje i provjera identiteta stranke (članci 21; 23. i 26.)

- ✓ Olakšava se obveznicima postupak identifikacije i verifikacije stranke **elektroničkim preuzimanjem podataka iz javnih registara, upisnika, i drugih službenih evidencija**, koji moraju sadržavati datum uvida obveznika i preuzimanja podataka za stranku koja je:
 - fizička osoba, obrtnik ili osoba koja se bavi drugom samostalnom djelatnošću (članak 21. Zakona)
 - pravna osoba (članak 23. Zakona)
 - druga pravna osoba i s njom izjednačeni subjekt (članak 26. Zakona)
- ✓ **Ukinuta je obveza sastavljanja zabilješke na izvodu iz registra**, s datumom i imenom i prezimenom osobe koja je obavila uvid u Registar (paziti na vjerodostojnost registra, datum uvida)
- ✓ Ako je stranka pravna osoba, obveznik je sada dužan, uz podatke o članovima njezine uprave, i o osobama ovlaštenim za zastupanje, **prikupiti i preslik osnivačkog akta pravne osobe.**

NAPOMENA

Brisana je obveza upisa zabilješke o imenu i prezimenu osobe koja je obavila uvid u registar, ali i dalje **obveznici kod elektroničkog preuzimanja dokumenata moraju moći dokumentirati vrijeme** kada je mjera utvrđivanja i provjera identiteta stranke, provedena

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: mjere za jačanje transparentnosti stvarnog vlasnika (članci 28; 30. i 31.)

Članak 28.

- Proširuje se **pokazatelj neizravnog vlasništva** pravne osobe tako što uključuje vlasništvo i kontrolu iste fizičke osobe (a):
 - ❖ nad jednom ili više pravnih osoba,
 - ❖ **i nad jednim ili više trustova** ili s trustom izjednačenih subjekata stranoga prava

Članak 30.

- Obveznik primjenjuje **razumne mjere** za potvrdu identiteta stvarnog vlasnika, pri čemu se obvezuje koristiti **pouzdana izvora informacija**

Članak 31.

- Za stranku koja je **trust** ili s njim izjednačeni subjekt stranoga prava, obveznik je dužan uz podatke iz čl.20.stavka 1.toč.6. Zakona, **dodatno prikupiti i provjeriti podatke o nazivu, adresi, pravnom obliku trusta te akt o osnivanju trusta** ili s njim izjednačenog subjekta stranoga prava

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: Politički izložene osobe (PEPs), mjere EDD (članci 46; 47.)

usklađivanje

**Preporuka
12. FATF-a
(Politički
izložene
osobe)**

➤ *on-going provjera PEP-s (čl.46.st.1.)*

Obveznici su dužni, uz primjenu propisanih mjera dubinske analize stranke, uspostaviti odgovarajući sustav upravljanja rizikom za utvrđivanje je li stranka ili stvarni vlasnik stranke PEP, i to kontinuirano:

- ❖ prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa,
- ❖ za vrijeme trajanja poslovnog odnosa,
- ❖ ili obavljanja relevantne povremene transakcije

➤ *promjena obuhvata PEPs (čl.46.st.8.)*

Peps više nisu članovi upravnih i nadzornih odbora (svih) pravnih osoba u većinskom vlasništvu države ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te osoba koje obavljaju jednakovrijedne funkcije, nego **isključivo onih pravnih osoba koje su trgovačka društva**

➤ *primjena mjera pojačane CDD (čl.47.st.1.)*

Obveznici su dužni u slučajevima propisanim člankom 46. st.1. Zakona za stranku ili stvarnoga vlasnika koji je PEP, uz dosadašnje mjere dodatno provesti i **odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine**

IZMJENE I DOPUNE ZSPNFT-a (NN 151/2022)

Sadržaj: Obveze i rokovi obavještanja Ureda za spn o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (STR) i o pokušanim transakcijama CFS (članak 56.)

usklađivanje

**Preporuka
10. FATF-a
(Dubinska
analiza)**

✔ iznimka od obveze provedbe CDD(čl.56.st.8.)

Iznimno od propisanog načina provedbe mjera dubinske analize stranke iz čl.16. Zakona, u situaciji kada obveznik zna, sumnja ili ima razloge sumnjati da u vezi s transakcijom postoje razlozi na sumnju na PN ili FT, ali na temelju opravdanih razloga procijeni da će provođenje mjera dubinske analize rezultirati otkrivanjem informacija stranci da je Uredu bio ili da će biti dostavljen podatak, informacija ili dokumentacija o njoj, ili trećoj osobi ili transakciji, **nije obvezan nastaviti provođenja mjera dubinske analize, nego Uredu dostaviti obavijest o sumnjivoj transakciji**

**Preporuka
6. FATF-a
(CFS u odnosu
na terorizam i
FT)**

✔ obveza prijave pokušane transakcije(čl.56.st.9.)

Ovim Zakonom se uvodi **obveza prijave pokušane transakcije u odnosu na ograničenja raspolaganja imovinom utvrđena pravnim aktima UN-a** čija je primjena propisana Zakonom o međunarodnim mjerama ograničavanja, najkasnije slijedeći radni dan (nastojanje da se postigne usklađenost s Preporukom 6 FATF-a, koja traži od država osigurati obavješćivanje nadležnih tijela i o pokušanim transakcijama CFS)

SADRŽAJ

(3) PODRUČJA I AKTIVNOSTI OBVEZNIKA U KOJIMA SU POTREBNA POBOLJŠANJA

(3.1.) ANALIZA I PROCJENA RIZIKA KOJI SE ODOSE NA CJELOKUPNO POSLOVANJE OBVEZNIKA (**SAMOPROCJENA**)

(3.2) ANALIZA I PROCJENA RIZIKA POJEDINAČNOG POSLOVNOG ODNOSA /TRANSAKCIJE (praćenje poslovnog odnosa, složene i neobične transakcije, prijava sumnjivih transakcija)

RAZUMIJEVANJE, IDENTIFICIRANJE I UPRAVLJANJE RIZIKOM OD PN/FT (ZSPNFT)

Sadržaj: opasnosti od zlorporabe u svrhe PN/FT

Rizici od PNFT uključuju mogućnost da obveznik iz računovodstvenih profesija :

- ✔ bude zloupotrijebljen za PN (kako?)
- ✔ bude zloupotrijebljen za olakšanje PN i FT (kako?)
- ✔ da pretrpi administrativne i pravne posljedice ili štetu ugledu jer je npr. stranka (klijent) ili njegovi suradnici (partneri) uključen u PN
- ✔ Uključenost obveznika može ići od nesmotrenosti do suučesništva
- ✔ Obveznik treba biti svjestan ovoga i procijeniti svoje rizike u kontekstu kako bi tvrtka najvjerojatnije mogla biti uključena u PN i FT

Sadržaj: obveze OBVEZNIKA

Kako bi prepoznali, procijenili, razumjeli i umanjili rizike od PN/FT, obveznicima su u ZSPNFT propisane obveze:

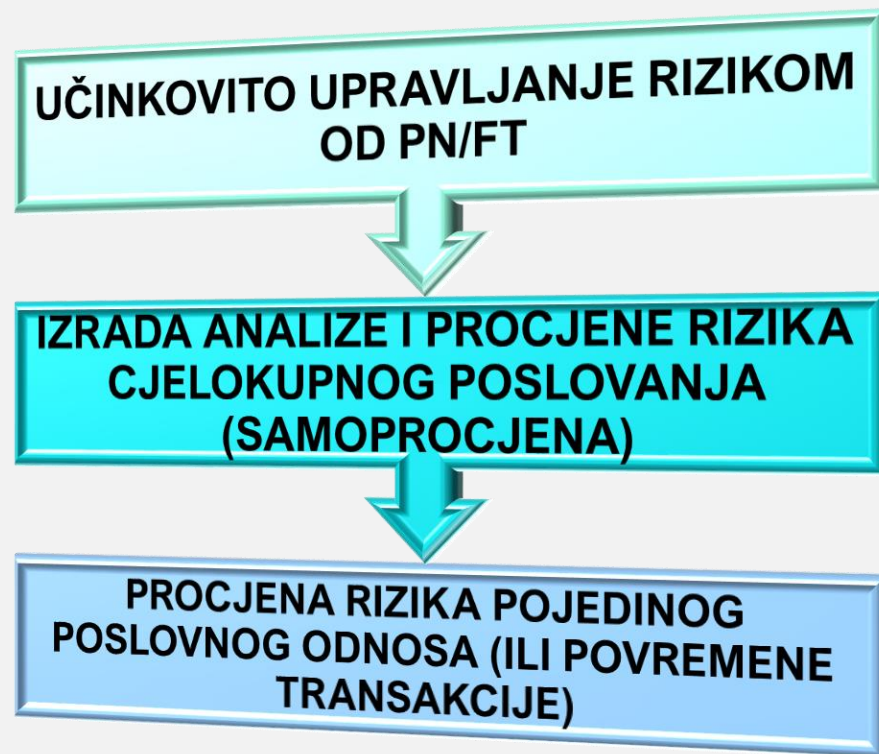
- ✔ primjene sveobuhvatnog pristupa procjeni rizika temeljenog na riziku (RBA)
- ✔ poduzimanja primjerenih koraka za identificiranje, analizu i procjenu svojih rizika od PN/FT (**Samoprocjena**)
- ✔ pojedinačne risk procjene pojedinih poslovnih odnosa ili povremenih transakcija kada je primjenjivo (**ocjena rizika poslovnog odnosa, stranke ili transakcije**)
- ✔ uvođenja učinkovitih politika, kontrola i postupaka za ublažavanje i savladavanje rizika od pn/ft, uključujući izvođenje politika i postupaka grupe gdje je primjenjivo
- ✔ uspostave sustava internih kontrola

RBA PRISTUP ZA RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE

Sadržaj: SPECIFIČNI zahtjevi

- ✓ Traži od profesionalaca **razumijevanje rizika** s kojima se sektor suočava, kao i onih specifičnih za pojedine obveznike
- ✓ Mogu podcijeniti ili precijeniti rizike
- ✓ Obveznik treba osigurati da se rizici od PNFT analiziraju, procijene i utvrdi njihova priroda i težina kako bi se na te rizike djelovalo proporcionalno (**fokus na najveće**, ne zanemariti niske)
- ✓ **Zahtijeva ulaganje** sredstava i stručnost (za rizike, razvoj politika i procedura, obuku osoblja)
- ✓ **RBA nosi izazove i prepreke** (uloga „vratara”, transparentnost stvarnog vlasništva, značajne razlike u uslugama i klijentima, novi klijenti s minimalnom gospodarskom aktivnošću)

Sadržaj: obveze OBVEZNIKA

IZRADA ANALIZE I PROCJENE RIZIKA POSLOVANJA

Sadržaj: Obveza izrade Samoprocjene (čl.2.ZSPNFT) ??

- ✓ Obveznici su dužni izraditi analizu rizika od pn/ft kako bi prepoznali, procijenili, razumjeli i smanjili rizike kojima su izloženi u svom poslovanju, te u kojim područjima poslovanja dati prioritet
- ✓ Analiza i procjena rizika poslovanja treba sadržavati procjenu:
 - ❖ 1. **Inherentnih rizika** (uzeti u obzir **relevantne** čimbenike rizika koji se odnose na stranke, države ili geografska područja, proizvode, usluge ili transakcije i kanale dostave)
 - ❖ 2. **Kontrolnih mehanizama** (ocjenjuje se adekvatnost, i učinkovitost primjene PKP-a)
 - ❖ 3. **Rezidualnog rizika** (preostalog rizika nakon primjene mjera umanjavanja)
- ✓ Obveznik treba izraditi **metodologiju procjene** rizika (liste procjene ili matrice rizika, izvori informacija, čimbenici rizika, kriteriji ocjene)
- ✓ Analiza rizika treba biti dokumentirana, odgovorna je uprava

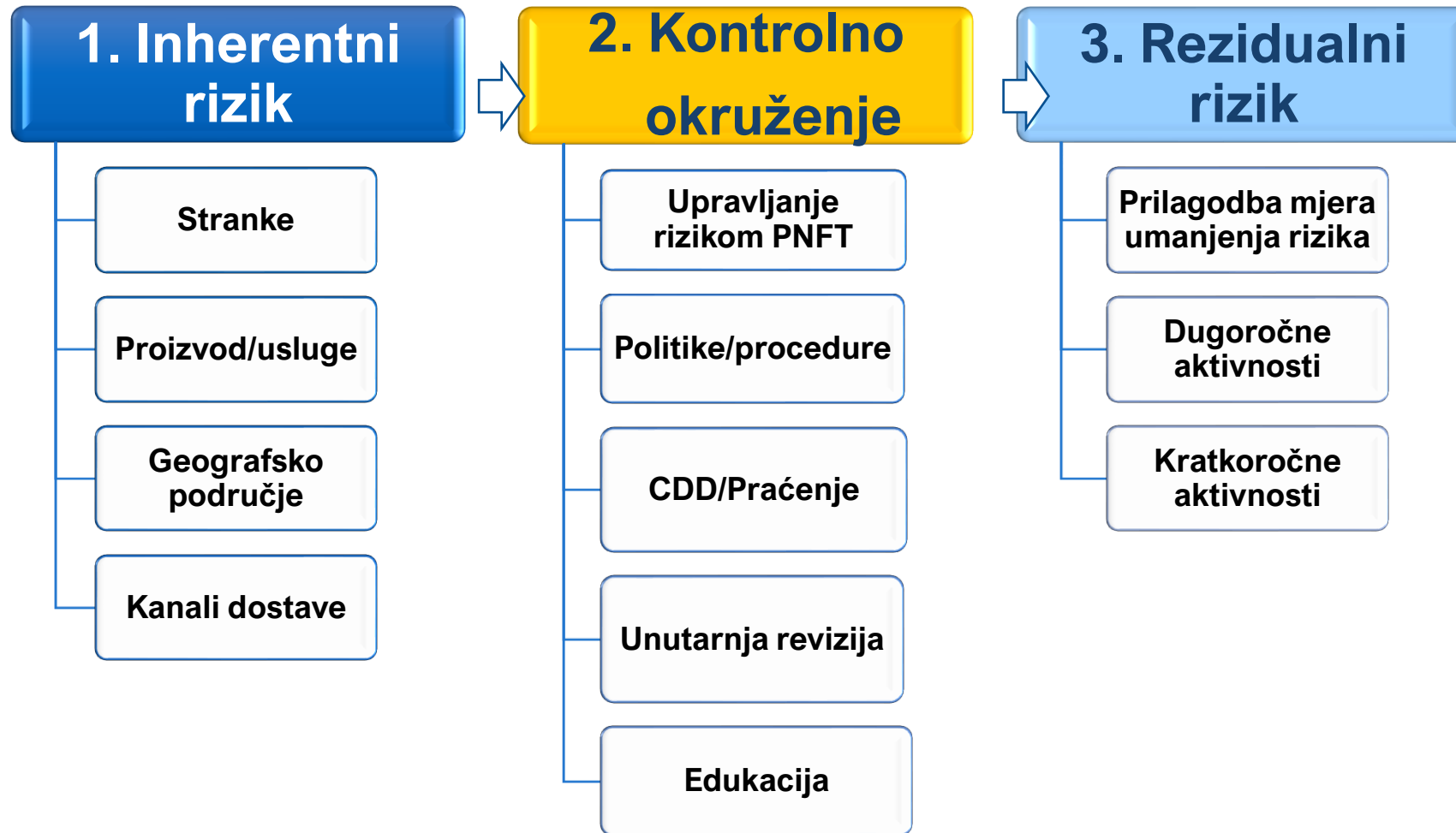
Koraci:

Napomene:

- ✓ Konzultirajte nove Smjernice FI (ožujak 2023.) za izradu Samoprocjene, objavljene na mrežnim stranicama FI
- ✓ Pripremite odgovarajuće podatke za analizu i procjenu rizika, dizajnirajte PKP

KLJUČNE SASTAVNICE ANALIZE I PROCJENE RIZIKA POSLOVANJA OBVEZNIKA OD PN I FT

STALNO PRAĆENJE POSLOVNOG ODNOSA

Sadržaj: obveze praćenja (čl.37. ZSPNFT-a)

- ✓ Obveznik (profesionalni računovođa) je dužan pažljivo pratiti poslovne aktivnosti i transakcije, čime se osigurava poznavanje stranke
- ✓ Obveznik je dužan osigurati da opseg i učestalost provođenja mjera stalnog praćenja bude usklađena s analizom i procjenom rizika iz članaka 12. i 14. Zakona i prilagođeni riziku pn/ft kod obveznika
- ✓ Šta će pažljivo praćenje poslovnih aktivnosti i transakcija omogućiti obvezniku?

Sadržaj: sadržaj praćenja (čl.37. ZSPNFT-a)

Praćenje poslovne aktivnosti stranke obuhvaća najmanje:

- ✓ 1. praćenje i provjeravanje usklađenosti poslovanja stranke s predviđenom prirodom i namjenom poslovnog odnosa i transakcije
- ✓ 2. praćenje i provjeravanje usklađenosti izvora sredstava s predviđenim izvorom sredstava koji je stranka navela pri uspostavljanju poslovnog odnosa (ili kod provođenja transakcija)
- ✓ 3. praćenje i provjeravanje usklađenosti poslovanja odnosno transakcija stranke s njezinim uobičajenim opsegom poslovanja, odnosno uobičajenim transakcijama
- ✓ 4. redovito ažuriranje podataka o stranci, stvarnom vlasniku stranke i profilu rizičnosti stranke te provjeravanje podataka je li stranka ili stvarni vlasnik stranke postao ili prestao biti PEP

STALNO PRAĆENJE POSLOVNOG ODNOSA

Sadržaj: kako ga provoditi? (FATF smjernice)

- ✓ Od računovodstvenih profesionalaca se ne očekuje da razmatraju svaku transakciju koja prolazi kroz knjige njihovih klijenata
- ✓ Računovođe moraju paziti na razloge ili situacije koje ukazuju na sumnju u pn/ft (profesionalni skepticizam)
- ✓ Dugotrajnost poslovnog odnosa i priroda usluga stavljaju ih u dobru poziciju otkriti sumnjive transakcije/poslovanje
- ✓ Osigurajte kontinuirano praćenje s fokusom na klijente i transakcije koje predstavljaju visoki rizik, uključujući i ispitivanje izvora sredstava kad je to potrebno
- ✓ Politike i postupci trebaju detaljno sadržavati kakva se vrsta praćenja provodi za posebno visoki rizik, kakva je dinamika praćenja, koji su kriteriji praćenja, ko odobrava

Sadržaj: primjeri nepravilnog postupanja obveznika

- ✓ obveznik nije razvio metodologiju praćenja (nisu definirani kriteriji praćenja, način praćenja, rokovi,)
- ✓ praćenje poslovnog odnosa nije usklađeno s utvrđenom procjenom rizika poslovnog odnosa/stranke
- ✓ obveznik ne provodi redovno ažuriranje podataka o stranci i o stvarnom vlasniku stranke niti ažuriranje izazvano događajima

SLOŽENE, NEOBIČNE I SUMNJIVE TRANSAKCIJE

Sadržaj: složene i neobične transakcije (čl.53. ZSPNFT)

- (1) Obveznik je dužan obratiti posebnu pozornost na:
 - ✓ sve složene
 - ✓ neobično velike transakcije,
 - ✓ transakcije koje se izvršavaju prema neobičnom obrascu izvršenja transakcija
 - ✓ transakcije koje nemaju očiglednu ekonomsku ili pravnu svrhu
- (2) Obveznik mora pojačati razinu i prirodu praćenja poslovnog odnosa (pojačani CDD)
- (3) Obveznik mora analizirati pozadinu i svrhu takvih transakcija, uključujući i podatke o izvoru sredstava
- (4) Obveznik mora rezultate te analize evidentirati u pisanom obliku kako bi bili dostupni na zahtjev Ureda ili nadzornih tijela

Sadržaj: sumnjive transakcije (čl.56. ZSPNFT)

Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili obavljena transakcija, bez obzira na njenu vrijednost i način obavljanja, ako je ispunjen jedan ili više slijedećih razloga:

- ✓ obveznik **zna, sumnja ili ima razloga za sumnju** da transakcija uključuje sredstva proizašla iz kriminalne aktivnosti ili je povezana s financiranjem terorizma
- ✓ **indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba upućuju na to** da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma
- ✓ transakcija **odgovara tipologijama** ili trendovima pranja novca ili financiranja terorizma i/ili
- ✓ uvijek kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom, sredstvima ili strankom **postoje i drugi razlozi za sumnju na pn/ft**
- ✓ Obveznik je **dužan obavijestiti Ured o sumnjivoj transakciji/osobi/ sumnjivim shemama** s propisanim podacima i na propisani način

SADRŽAJ

4. FINANCIRANJE TERORIZMA I PRIMJENA MEĐUNARODNIH MJERA OGRAIČAVANJA

- POJAM FINANCIRANJA TERORIZMA
- BORBA PROTIV FT I PROLIFERACIJE (FP)
- CILJANE FINACIJSKE SANKCIJE ZA SPRJEČAVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA I PROLIFERACIJE ORUŽJA ZA MASOVNO UNIŠTENJE

TERORIZAM I FINANCIRANJE TERORIZMA (Direktiva (EU) 2017/541)

Sadržaj: Terorizam

- ❖ Direktiva (EU) 2017/541 EU Parlamenta i Vijeća od 15.3.2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP rezultirala je **zajedničkim razumijevanjem terorizma i kaznenog djela FT (usklađena definicija)**. Temeljni je pravni okvir kaznenopravnog odgovora država članica u borbi protiv terorizma (rok za transponiranje bio 8. rujna 2018.)
- ❖ Terorizam je nezakonita radnja koja ima za cilj:
 - protupravno **prisiliti** tijela vlasti ili međunarodnu organizaciju da učine ili se suzdrže od bilo koje radnje;
 - ili **zastrašiti javnost** ili dio javnosti zbog političkih, vjerskih, rasnih ili ideoloških razloga, ili
 - ozbiljno **destabilizirati** ili uništiti temeljne političke, ustavne, ili gospodarske ili društvene strukture neke zemlje ili međunarodne organizacije
- ❖ Prijetnja počinjenjem takvih namjernih djela također se smatra kaznenim djelom terorizma

TERORIZAM I FINANCIRANJE TERORIZMA (Direktiva (EU) 2017/541)

Direktiva (EU) 2017/541)

Sadržaj: Terorizam

- ❖ **(1) Kaznena djela terorizma** (napadi, otmice, razaranja i dr. pobrojana djela kad su počinjena s navedenim ciljevima)
- ❖ **(2) Kaznena djela povezana s terorističkom skupinom** (vođenje terorističke skupine, sudjelovanje u aktivnostima terorističke skupine, počinjena namjerno):
- ❖ **(3) Kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima** (poticanje, novačenje, putovanje u svrhu terorizma, **organiziranje ili olakšavanje putovanja u svrhu terorizma, financiranje terorizma...**)

Direktiva (EU) 2017/541)

Sadržaj: Financiranje terorizma

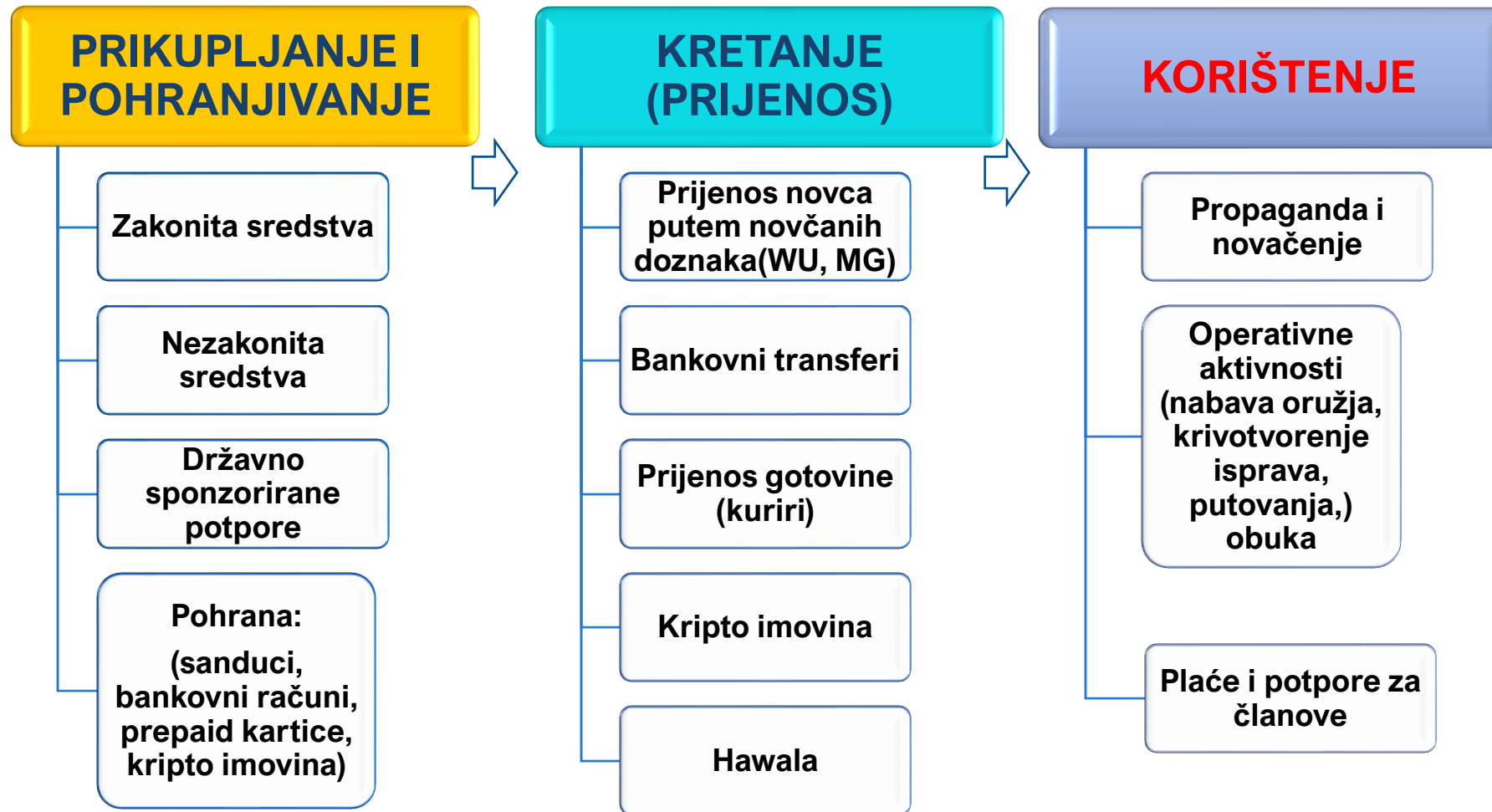
- ✔ **financiranje terorizma**, stavljanje na raspolaganje sredstava ili prikupljanje sredstava na bilo koji način, izravno ili neizravno, s namjerom njihove uporabe ili znajući da će se ona u cijelosti ili djelomično upotrijebiti za počinjenje ili doprinos počinjenju bilo kojeg od gore navedenih kaznenih djela pod (1), (2), (3))
- ✔ uključuje **financiranje terorističkih akata, te terorista i terorističkih organizacija**
- ✔ uključuje i **financiranje putovanja** pojedinaca u svrhu počinjenja, planiranja, pripreme ili sudjelovanja u terorističkim djelima ili pružanja ili primanja terorističke obuke

ZSPNFT (NN 151/2022)

Sadržaj: Financiranjem terorizma (FT) smatra se (usklađivanje):

- ✔ (1) osiguranje ili prikupljanje sredstava, odnosno pokušaj osiguravanja ili prikupljanja sredstava, zakonitih ili nezakonitih, na bilo koji način, izravno ili neizravno, **s namjerom da se upotrijebe ili sa znanjem da će biti upotrijebljena, u cijelosti ili dijelom, od strane terorista ili terorističke organizacije u bilo koju svrhu**, što uključuje i počinjenje terorističkoga kaznenog djela, ili od strane osoba koje financiraju terorizam
- ✔ (2) **financiranje putovanja** u svrhu počinjenja ili doprinosa u počinjenju kaznenog djela terorizma ili počinjenja kaznenog djela obuke za terorizam i terorističkog udruženja (ZID ZSPNFT)
- ✔ **Terorističko kazneno djelo** je kazneno djelo propisano člankom 2. Međunarodne konvencije o sprječavanju financiranja terorizma (NN-Međunarodni ugovori br. 16/03) te kazneno djelo terorizam i kaznena djela povezana s terorizmom propisana Kaznenim zakonom

KLJUČNE FAZE FINANCIRANJA TERORIZMA

FINANCIRANJE TERORIZMA (Izvješće FATF-a 2015.)

Sadržaj: metode

PRIKUPLJANJE FINANCIJSKE POMOĆI

- Privatne donacije
- Samofinanciranje (male ćelije, FTFs borci)
- Iskorištavanje i zlouporaba neprofitnih organizacija
- Države sponzori terorizma

ZAKONITE I ILEGALNE AKTIVNOSTI KOJE GENERIRAJU DOBIT

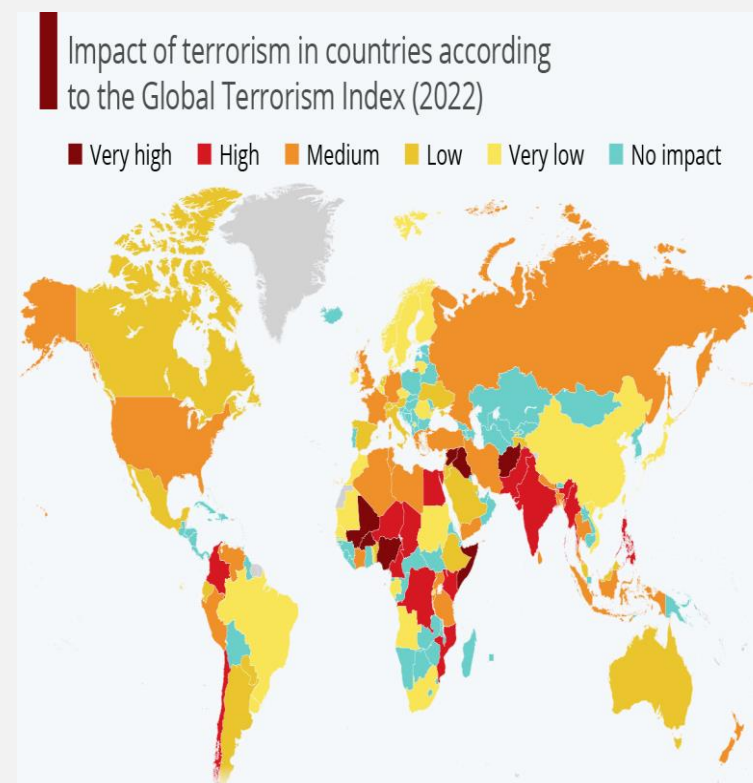
- Prihodi od kriminalnih aktivnosti (prijevара, trgovina drogom ili otmica)
- Trgovina prirodnim resursima
- Zakonita komercijalna djelatnost
- Nove metode

GLOBALNO FINANCIRANJE TERORIZMA (2022.)

Globalni indeks terorizma (2022.)

- ✓ Zabilježeno 5.226 terorističkih napada u svijetu, što je porast u odnosu na 2021. godinu, a broj smrtnih ishoda (7.142) neznatno opao (1,2%).
- ✓ Središte globalnog terorizma je Podsaharska Afrika, sa skoro 50% smrtnih slučajeva od terorizma u svijetu.
- ✓ Islamska država (IS) postala najsmrtonosnija teroristička skupina na svijetu (poznate i Hamas, Boko Haram i dr.)
- ✓ **U SAD i EU zabilježen značajan pad terorističkih napada (68%) u odnosu na najveći zabilježeni broj 2018. godine**, pri čemu su politički motivirani napadi brojčano nadmašili vjerski motivirane napade
- ✓ **Usamljeni pojedinci ili male ćelije**, radikalizirani lijevom ili desnom ideologijom, bili glavni instrument napada (najčešće mete vladine organizacije ili političari), djelovali bez vidljive formalne povezanosti s terorističkim organizacijama

TRENDOVI TERORIZMA U EU (2022.)

Izvješće Europol (2022.)

	2019.	2020.	2021.
TERORISTIČKI NAPADI	55	57	15
UHIĆENJA	723	449	388

U državama EU ukupan broj terorističkih napada, i u manjoj mjeri broj uhićenja, su se značajno smanjili u odnosu na 2020. godinu, i to zbog smanjenja ljevičarskog terorizma

Meta terorističkih napada bile nekoliko članica EU: Francuska (5), Njemačka (3), Švedska (2), Austrija, Danska, Mađarska, Belgija i Španjolska (1)

- ❖ Od ukupno zabilježenih 15 terorističkih napada, najviše njih se odnosilo na džihadističke napade (11), desničarski (3) i ljevičarski terorizam (1), a najviše osoba uhićeno je u okviru džihadističkih napada (260)
- ❖ Usamljeni, radikalizirani pojedinci su bili glavni izvršitelji terorističkih napada (materijali s uputama na internetu)
- ❖ Dva smrtna slučaja zabilježena 2021. posljedica su džihadističkih napada u Španjolskoj i Francuskoj.
- ❖ **U RH evidentirana 2 slučaja uhićenja terorista, zbog poticanja na terorizam (Ostalo)**

TRENDOVI FINANCIRANJA TERORIZMA U EU (2022.)

Izvješće Europolu (2022.)

- ✓ 2021. godine uhićeno 388 osoba za kaznena djela povezana s terorizmom
- ✓ Rang učestalosti kaznenih djela terorizma po vrstama:
 - (1) sudjelovanje u terorističkoj skupini,
 - (2) planiranje i priprema napada,
 - (3) financiranje terorizma (14 slučajeva uhićenja zbog podrške financiranja terorističkih organizacija)
 - (4) novačenje i poticanje na terorizam

Glavni načini FT ostaju i dalje :

- ✓ donacije
- ✓ zlouporaba neprofitnih organizacija (pod krinkom humanitarne zaklade, vjerske organizacije)
- ✓ crowdfunding (skupno financiranje) na internetu,
- ✓ prodaja knjiga, prodaja robe na internetu

SPRJEČAVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA (FT) I PROLIFERACIJE (FP)

Sadržaj: instrumenti i metode

- ✓ (1) **Ciljane financijske sankcije** (stroga pravila primjene)
- ✓ (2) **Otkrivanje financiranja terorizma i proliferacije** (primjena indikatora, tipologija)

CILJANE FINACIJSKE SANKCIJE (ciljevi)

- ✓ **prisiliti režim ili pojedince** da promijene svoje ponašanje tako da koriste skuplje i rizičnije načine financiranja
- ✓ **zaustavljanje novčanih tokova** terorista zatvaranjem kanala
- ✓ **razotkrivanje „tragova novca”** za FT koji mogu dovesti do nepoznatih ćelija i financijera
- ✓ **uskratiti pristup ključnim resursima** potrebnim za nastavak djelovanja, uključujući financiranje terorizma ili širenje oružja za masovno uništenje
- ✓ **iskazati neslaganje**, stigmatizirati, potencijalno izolirati režim ili pojedince
- ✓ **zaštititi vrijednost imovine** koja je nezakonito izuzeta iz neke zemlje, dok se imovina ne može vratiti

OTKRIVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA (ciljevi)

- ✓ otkriti nove mreže terorista
- ✓ otkriti nove kanale prijenosa sredstava povezanih s terorizmom
- ✓ Otkriti nepoznatu imovinu povezanu s terorizmom

UN I SUZBIJANJE TERORIZMA , FT I FP

REZOLUCIJE VSUN KOJIMA SE ODREĐUJU CILJANE FS KOJE SE ODOSE NA **TERORIZAM I FT**

- ✓ Ciljane financijske sankcije koje nameću UN i koje se odnose **na terorizam** određuju se rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a:
- (1) RVS UN 1267 (1999) i rezolucije koje slijede (režimi sankcija za **AL-Qaidu/Daesha**)
- (2) RVS UN 1267(1999), kasnije 1988(2011) i rezolucije koje slijede (režimi sankcija za **Talibane**)
- (3) RVS UN 1373 (2001), odnosi se na međunarodni terorizam općenito, zahtijeva od država članica da imaju vlastiti postupak kako bi izvršile **autonoma imenovanja** ili odgovorile na zahtjev strane države i
- (4) sve buduće rezolucije VS UN koje nameću ciljane financijske sankcije u kontekstu financiranja terorizma
- ✓ UN nameću financijske sankcije i zahtijevaju od država članica provedbu rezolucija koje donosi VS UN, više na:

https: www.un.org/sc/suborg/ensanctions/information

REZOLUCIJE VS UN KOJIMA SE ODREĐUJU CILJANE FS PROTIV ŠIRENJA **PROLIFERACIJE**

(1) RVS UN 1718(2006) – **Iran**

<https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1718/material>

(2) RVS UN 2231(2015) – **Demokratska Narodna Republika Koreja (Sjeverna Koreja)**

<https://www.un.org/securitycouncil/content/2231/ist>

FATF I SPRJEČAVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA (FT) I FINANCIRANJA PROLIFERACIJE ORUŽJA (FP)

Sadržaj: mandat FATF-a

- ✓ Mandat FATF-a od 2002. godine širi se i na sprječavanje financiranja terorizma (FT) i SF proliferacije oružja za masovno uništenje
- ✓ Revizijom 2012. sve preporuke za FT uključene u 40. jedinstvenih preporuka
- ✓ **Preporuka 6. FATF-a** odnosi se na ciljane financijske sankcije koje se odnose na terorizam i financiranje terorizma
- ✓ **Preporuka 7. FATF-a** odnosi se na ciljane financijske sankcije koje se odnose na proliferaciju
- ✓ Obveznici provedbe SPNFT mjera imaju ulogu čuvara financijskog sustava (sprječavanje kriminalaca u pranju prihoda od nezakonitih aktivnosti ili financiranje terorističkih aktivnosti te širenju proliferacije). Trebali bi uspostaviti i mjere za smanjenje rizika od neprovođenja ili izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija

FATF PREPURUKE

- ✓ **Preporuka 6.** Države su dužne provesti režime ciljanih financijskih sankcija kako bi se uskladile s rezolucijama Vijeća sigurnosti UN koje se odnose na prevenciju i suzbijanje terorizma i financiranja terorizma
- ✓ **Preporuka 7.** Države su dužne provesti ciljane financijske sankcije bez odgađanja protiv osoba i subjekata koje je odredilo Vijeće sigurnosti UN prema rezolucijama koje se odnose na sprječavanje i prekidanje financiranja proliferacije (širenja) oružja za masovno uništenje
- ✓ Države su dužne provesti ciljane financijske sankcije **bez odgađanja** (radnje zamrzavanja i zabrane poslovanja sredstvima i drugom imovinom)

MEĐUNARODNE MJERE OGRANIČAVANJA

EU PRAVNI OKVIR

- ✔ **Međunarodne mjere ograničavanja (MMO) su instrument vanjske politike** koji EU primjenjuje u okviru provođenja posebnih ciljeva Zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZSVP), određenih u članku **11. Ugovora o EU**. Temeljem okvira ZSVP države članice EU provode sankcije koje je uvelo Vijeće sigurnosti UN (VS UN) na temelju **poglavlja VII. Povelje UN-a**.
- ✔ **MMO mogu biti usmjerene na vlade, subjekte i pojedince** poput terorista koji predstavljaju prijetnju miru i sigurnosti u svijetu, s ciljem da se promijeni njihovo ponašanje, spriječi nezakonito stjecanje materijalnih dobara i olakša povratak otuđene imovine u zemlju, zabrani korištenje nezakonito stečenih financijskih sredstava i zlouporaba tehnologije
- ✔ EU donosi mjere ograničavanja bilo na autonomnoj osnovi ili provodeći obvezujuće rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a tako što provodi:
 - **Sankcije UN-a** (EU provodi sve sankcije u opsegu koje je donijelo VSUN-a)
 - **Miješani režimi sankcija** (EU može i pojačati sankcije UN-a primjenom dodatnih mjera u odnosu na one koje je uvelo VSUN-a)
 - **Autonomne sankcije EU**
- ✔ Mjere ograničavanja utvrđuju se **odlukama Vijeća za ZSVP**. Mjere stupaju na snagu danom objave u SL EU.
- ✔ Ukoliko odluka Vijeća za ZVSP utvrđuje **zamrzavanje imovine i/ili druge vrste gospodarskih aktivnosti i/ili financijskih sankcija, te mjere se moraju uključiti u uredbu Vijeća** koja je obvezujuća za sve osobe i subjekte (gospodarske subjekte, tijela javne vlasti) u EU.

EU UREDBE- izricanje ciljanih financijskih sankcija

- ✔ (1) **Uredba Vijeća (EZ) br.2580/2001** o posebnim restriktivnim mjerama usmjerenima protiv određenih osoba i subjekata u cilju borbe protiv terorizma (opće)
- ✔ (2) **Uredba Vijeća (EZ) br. 881/2002** kojom se uvode određene posebne restriktivne mjere usmjerene protiv određenih osoba i subjekata povezanih s organizacijama **ISIL (Da;esh) i Al-Qaida**
- ✔ (3) **Uredba Vijeća (EZ) br. 753/2011** o restriktivnim mjerama usmjerenim protiv određenih pojedinaca, grupa, poduzeća i subjekata s obzirom na situaciju u **Afganistanu**
- ✔ (4) **Uredba Vijeća (EZ) br. 267/2012** o restriktivnim mjerama **protiv Irana** i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br.961/2010

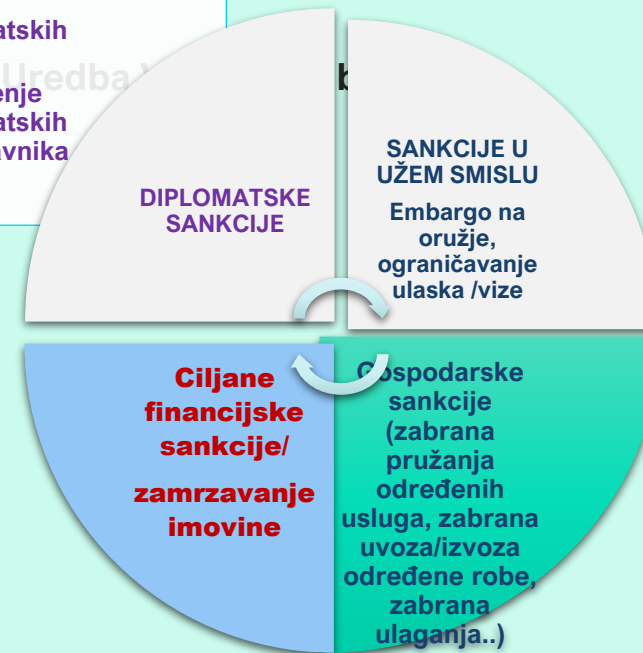
MEĐUNARODNE MJERE OGRANIČAVANJA (MMO)

HR PRAVNI OKVIR

- ✓ Osim navedene **pravne stečevine EU** u RH je na snazi poseban Zakon o MMO (NN 139/08, 41/14, 63/19) i dr. propisi
- ✓ **Zakon o međunarodnim mjerama ograničavanja (NN 139/08, 41/14, 63/19)**) propisuje nacionalni režim provedbe mjera ograničavanja koje RH provodi u skladu s pravnim aktima i odlukama EU i UN
- **Odluka o određivanju tijela državne uprave i nositelja javnih ovlasti** nadležnih za nadzor nad provedbom međunarodnih mjera ograničavanja utvrđenih pravnim aktima EU (NN 10/2014) i **Odluka o načinu provođenja međunarodnih mjera ograničavanja** raspolaganja imovinom (NN 78/2011)
- **Smjernice za primjenu mjera ograničavanja raspolaganja imovinom** temeljem ZMMO - ožujak 2022. (MVEP)
- ✓ **Sve fizičke i pravne osobe obvezne su osigurati izravnu primjenu mjera ograničavanja u svom djelokrugu rada.** O provedbi mjera dužni su izvijestiti MVEP i sankcionirane osobe.
- ✓ Smjernice za provedbu sankcija, sankcijski režimi na snazi i Konsolidirani popisi osoba pod fin. sankcijama EU, i UN, Obrazac za izvješćivanje o zamrznutoj imovini i druge informacije objavljene su na web stranicama MVEP <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
- ✓ **Napomena: U zakonodavnoj proceduri je Prijedlog novog Zakona o mjerama ograničavanja**

VRSTE MMO

- prekid diplomatskih odnosa
- povlačenje diplomatskih predstavnika

MJERE OGRANIČAVANJA RASPOLAGANJA IMOVINOM

PROVEDBA CFS

- ✓ Obveznici su dužni provoditi mjere ograničavanja uključujući **ciljane financijske sankcije** povezane sa:
 - ❖ **financiranjem terorizma**: odnose se na osobe i subjekte s popisa koje je odredilo Vijeće sigurnosti UN-a i Vijeće EU (u **Općim smjernicama FI** date su **poveznice na popis osoba povezanih s ISIL-om, Al-Qaidom i Talibanima**)
 - ❖ **širenjem (proliferacijom) oružja za masovno uništenje** (u **Općim smjernicama FI** dane su **poveznice na popis država sastavljen na temelju Rezolucije VS UN 1718(2006) i Rezolucije VS UN 2231(2015)** kojima se primjenjuju sankcije protiv širenja oružja za masovno uništenje (**SANKCIJSKI REŽIMI** trenutno na snazi se primjenjuju prema Iranu i Demokratskoj Narodnoj Republici Koreji)
 - ❖ **ostalim autonomnim mjerama EU i UN** koje propisuju CFS

POSTUPANJE OBVEZNIKA PO SMJERNICAMA FI ZA PROVEDBU MJERA ZA SPRJEČAVANJE FT (siječanj 2022.)

- ✓ Obveznici su dužni, **prije uspostavljanja poslovnog odnosa odnosno prije provođenja povremene transakcije te prilikom provedbe mjere stalnog praćenja poslovnog odnosa** provjeriti nalaze li se njihove stranke i stvarni vlasnici stranaka na sankcijskim listama osoba prema kojima se provode ciljane financijske sankcije.
- ✓ Ako se **stranka ili stvarni vlasnik stranke** nalazi na sankcijskom popisu, obveznik je dužan primijeniti mjere ograničavanja raspolaganja imovinom te poduzeti druge mjere u pogledu obavještanja nadležnih tijela (MVEP i Ured (za FT, pokušanu transakciju).

26. listopada 2023.

MJERE OGRANIČAVANJA RASPOLAGANJA IMOVINOM

POSTUPANJE OBVEZNIKA PO ZAKONU O MMO

✓ Mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, uključujući ciljane financijske sankcije za FT i FP, provode se primjenom mjera zamrzavanja imovine (propisano u članku 11. ZMMO):

- ❖ zamrzava se sva imovina i druga sredstva koja su u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripadaju subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili su pod njegovom kontrolom ili nadzorom te imovina i druga sredstva pod zajedničkim ili neizravnim nadzorom subjekta;
- ❖ imovina i druga sredstva ne smiju učiniti dostupnim, izravno ili neizravno, subjektu prema kojemu se mjere primjenjuju niti ih smiju kontrolirati ili posjedovati osobe koje djeluju u ime ili za račun subjekta (ne odnosi se na priljev na zamrznute račune na temelju kamata, odnosno drugih prihoda tih računa);
- ❖ zabranjuju bilo kakve radnje s ciljem, direktnog ili indirektnog, svjesnog izbjegavanja navedenih mjera;
- ❖ zamrzavanje imovine i drugih sredstava subjekata prema kojima se mjere primjenjuju **provodi se bez odgode i bez prethodne najave/obavijesti tim subjektima.**

POSTUPANJE OBVEZNIKA PO SMJERNICAMA FI ZA PROVEDBU MJERA ZA SPRJEČAVANJE FT (siječanj 2022.)- opseg CFS

ZAMRZAVANJE SREDSTAVA I GOSPODARSKIH RESURSA CILJANIH OSOBA I SUBJEKATA:

- bankovnih računa
- dionica i ulaganja (portfelji)
- nekretnina
- zlata, dragog kamenja
- kripto imovine
- artefakata i d

ZABRANA STAVLJANJA NA RASPOLAGANJE SREDSTAVA I GOSPODARSKIH RESURSA CILJANIM OSOBAMA I SUBJEKTIMA

MJERE OGRANIČAVANJA & POLITIKE, KONTROLE I POSTUPCI OBVEZNIKA (PKP)

Sadržaj: Politike, kontrole i postupci za CFS

Obveznici su u pogledu primjene CFS dužni:

- osigurati u svojim PKP upućivanje na obvezu primjene relevantnih sankcijskih lista (poveznice na sankcijske liste),
- propisati način kako se ažurno prate sankcijske liste i biti u toku njihovih promjena (automatsko ili ručno pretraživanje)
- osigurati da sve osoblje bude upoznato s postojanjem sankcijskih lista i primjenom sankcijskih režima
- imati procedure kada i na koji način se provode mjere zamrzavanja i zabrane raspolaganja imovinom, što obveznik čini ako je klijent pronađen na sankcijskoj listi ili kršenju sankcija zahvaljujući svojim aktivnostima
- odlučiti kakvo je izvješće potrebno napraviti (MVEP, klijentu, Uredu za spn (pokušane transakcije) i razmotriti je li dopušteno/prikladno nastaviti poslovati s klijentom)
- ako transakcija uključuje osobu ili subjekt koja je predmet CFS, obveznik treba zatražiti dozvolu (sud) kako bi se nastavilo odvijanje aktivnosti bez kršenja financijskih sankcija

OBVEZE OBVEZNIKA KOD PROVEDBE CILJANIH FINANCIJSKIH SANKCIJA

1. DONOŠENJE PKP O PRIMJENI CFS

- *PKP obveznika trebaju minimalno sadržavati:*
- *Poveznice na konsolidirane Liste sankcioniranih osoba UN/EU,*
- *Procedure tko, kako, i na koji način pretražuje konsolidirane popise*
- *Automatska pretraga EU i UN sankcijskih lista ili obavijesti UN (pretplata na obavijesti)*
- *Ručna pretraga konsolidirane liste UN/EU*

2. IDENTIFIKACIJA CILJANIH OSOBA ILI SUBJEKATA

- *Pravovremena identifikacija osoba i entiteta na koje se primjenjuju CFS odvija se:*
- *Ažurno, odmah nakon svake promjene UN/EU sankcijskih lista*
- *Kod sklapanja poslovnog odnosa*
- *Prilikom ažuriranja profila rizika ili promjene podataka o stranci*
- *Prije provedbe transakcije*

3. PROVEDBA CFS

- *Način provedbe CFS:*
- *Zamrzavanje svih sredstava, bez odgode i bez prethodne najave*
- *Zabrana stavljanja sredstava na raspolaganje*
- *Obavijest ciljanom subjektu o primijenjenoj mjeri*

4. OBVEZA IZVJEŠĆIVANJA

- *MVEP*
- *UZSPN (FT, pokušane transakcije)*

MJERE OGRANIČAVANJA RASPOLAGANJA IMOVINOM

NA KOGA SE PRIMJENJUJU CFS?

✓ Mjere zamrzavanja, uključujući zabranu stavljanja sredstava/usluga na raspolaganje primjenjuju se u odnosu na :

- 1. Fizička osoba, pravna osoba ili entitet s Popisa ciljanih (imenovanih ili označenih) osoba koji je sačinjen u skladu sa rezolucijama VS UN i odlukama EU te u skladu s autonomnim zakonodavstvom**
- 2. Pravna osoba, koja je izravno ili neizravno, u većinskom vlasništvu (preko 50%) ili pod kontrolom fizičke ili pravne osobe navedenih na Popisu**
- 3. Fizička osoba ili pravna osoba koja djeluje u ime ili po uputama bilo koje fizičke osobe i pravne osobe navedenih na Popisu**

PRETRAGE OBVEZNIKA

KONSOLIDIRANI POPISI UN i EU CILJANIH OSOBA I ENTITETA ??

- Poduzmite redovitu i stalnu provjeru najnovijih konsolidiranih popisa
- Provjera bi trebala obuhvatiti postojeće baze klijenata, stvarne vlasnike, stranke u transakcijama preko vlastitog računa
- Tri moguća rezultata pretraga (potvrđeno podudaranje, potencijalno podudaranje i nepodudaranje)
- Prijavite nadležnim tijelima (MVEP, Uredu) osobe i entitete koje podliježu MMO s propisanim opsegom podataka (template na stranicama MVEP)

SANKCIJE I ZAŠTITA OD ODGOVORNOSTI

Sadržaj: prekršajne i kaznene sankcije za kršenje mjera ograničavanja

- ✓ Nadležno tijelo bi trebalo moći izreći odgovarajuću sankciju ako je osoba:
 - 1) prekršila zabranu određenih aktivnosti ili postupanja na određeni način (što je točno zabranjeno ovisi o sadržaju relevantne uredbe o sankcijama) ili
 - 2) propustila ispuniti obvezu (izvješćivanja)
 - 3) namjerno sudjelovala u aktivnostima koje omogućavaju zaobilaženje neke od zabrana
 - 4) omogućila ili olakšala kršenje takve zabrane ili zahtjeva
 - 5) kršila uvjete dozvole

Sadržaj: zaštita od odgovornosti za primjenu financijskih sankcija (uredbe EU)

Zamrzavanje sredstava i ekonomskih resursa ili odbijanje stavljanja sredstava ili ekonomskih resursa na raspolaganje, provedeno u dobroj vjeri na temelju toga da je takva radnja u skladu s Uredbom, neće dovesti do odgovornosti bilo koje fizičke ili pravne osobe ili subjekta ili tijela koje ga provodi, ili njihovih direktora ili zaposlenika, osim ako se dokaže da su sredstva i ekonomski resursi zamrznuti ili zadržani kao rezultat nemara

KRITERIJ VLASNIŠTVA I KONTROLE KOD CFS

Sadržaj: kriterij vlasništva i kontrole (Smjernice EU komisije za učinkovitu provedbu restriktivnih mjera)

Određena osoba ili subjekt mogu biti na Konsolidiranom popisu u kojem slučaju:

- ✓ zamrzavanje imovine i neka ograničenja financijskih usluga primjenjivat će se na subjekte koji su u vlasništvu ili pod kontrolom, izravno ili neizravno, od strane određene osobe s Popisa. Ti entiteti ili subjekti nisu možda označeni na Konsolidiranom popisu ali su podvrgnuti financijskim sankcijama u okolnostima ako:
- ✓ osoba s Popisa posjeduje (izravno ili neizravno) **više od 50% dionica ili glasačkih prava u tom subjektu**
- ✓ osoba s Popisa ima **pravo kontrole** drugim sredstvima

Preporuka

- ✓✓ Računovodstveni profesionalci najveći fokus kod primjene CFS moraju usmjeriti ne samo na provjeru stranaka nego i na točno utvrđivanje stvarnog vlasništva stranaka kako bi bili sigurni da nisu navedeni na sankcijskim popisima

SANKCIJE I ZAŠTITA OD ODGOVORNOSTI

Sadržaj: prekršajne i kaznene sankcije za kršenje mjera ograničavanja

- ✓ Nadležno tijelo bi trebalo moći izreći odgovarajuću sankciju ako je osoba:
 - 1) prekršila zabranu određenih aktivnosti ili postupanja na određeni način (što je točno zabranjeno ovisi o sadržaju relevantne uredbe o sankcijama) ili
 - 2) propustila ispuniti obvezu (izvješćivanja)
 - 3) namjerno sudjelovala u aktivnostima koje omogućavaju zaobilaženje neke od zabrana
 - 4) omogućila ili olakšala kršenje takve zabrane ili zahtjeva
 - 5) kršila uvjete dozvole

Sadržaj: zaštita od odgovornosti za primjenu financijskih sankcija (uredbe EU)

Zamrzavanje sredstava i ekonomskih resursa ili odbijanje stavljanja sredstava ili ekonomskih resursa na raspolaganje, provedeno u dobroj vjeri na temelju toga da je takva radnja u skladu s Uredbom, neće dovesti do odgovornosti bilo koje fizičke ili pravne osobe ili subjekta ili tijela koje ga provodi, ili njihovih direktora ili zaposlenika, osim ako se dokaže da su sredstva i ekonomski resursi zamrznuti ili zadržani kao rezultat nemara

Hvala na pozornosti!

Ime i prezime mr. Slavica P. Blečić

Financijski inspektorat tel. 01/6345-317

